

ΤΕΧΝΗΚΟ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ: ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ - ΜΙΧΑΗΛ ΡΟΔΑΣ

ΕΝ ΕΤΟΣ ΔΡ. 10 — 6 ΜΗΝΕΣ ΔΡ. 6

ΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΛΕΠΤΑ 20

Ἀθήναι—35 Ὀδὸς Ἀριστοτέλους

Ἀριθμὸς 2 — 4 Ἰουνίου 1916

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δραματικὸν θέατρον, Παύλου Νιρβάνα.

Καλλιτεχνικὴ ἐκθεσις, Κίμωνος Μιχαηλίδου.

Κάτω ἀπὸ τῆ ζωῆ, Γ. Φτέρη. διήγημα

Τὰ «Παράδοξα τοῦ Ἡθοποιοῦ» Ντιντερό μετάφρασις Μ. Μυράτ.

Διάφοροι εἰδήσεις.

Ὁ «Ἔρωσ θριαμβεύει» Γρ. Ξενοπούλου, ἀποσπασμα τῆς πρώτης πράξεως.

Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Χόρν πρὸς τὸν κ. Γρ. Ξενοπούλου.

Ὁ Ἀβερῶφειος.

Ἀττικαὶ νύκτες.

Κατερίνα Ἰβάνοβνα, Λεωνίδα Ἀνδρέϊεφ, συνέχεια.

Ὁ Ἐθνικὸς ὕμνος, κρίσεις τῶν μουσουργῶν Λαμάρα, Πανράγκα, Καλομοίρη.

Κινηματογραφικὴ Κίνησις.

Ὁ «Μαμέλι» τοῦ Λεονκαβάλλο

Τὸ ξένον θέατρον.

Πειραϊκὸν θέατρον.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Γ. Ἀσπρέας, σκίτσο Γ. Ζάχου

Ἀθ. Μαρίκος, ὡς Χαρίλαος Τρικούπη

«Θύματα διωγμοῦ» Α. Λουκίδου

«Δύσις εἰς τὸ Ἴόνιον», Δ. Κογβετίνα.

ΤΟ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ἰ. Ἀργυροπούλου: «Τὰ μάτια τῆς ἀγάπης». — Κυρίας Οὐρανίας Ζαβιτσιάνου: «Ἴσχυς τοῦ μίσους (Κεντρικόν). — Γ. Ἀσπρέα: «Ὀχλοκρατία» (Θέατρον Κοτοπούλη).

Τὰ δύο μονόπρακτα, ποῦ ἐπαίχθησαν εἰς τὸ Κεντρικόν, πρὸ ἡμερῶν, δὲν εἶχα τὴν εὐτυχίαν νὰ τὰ ἰδῶ. Καὶ δυστυχῶς ἐπανάληψις των δὲν ἐπραγματοποιήθη μέχρι τῆς στιγμῆς, ποῦ παραδίδω τὰ χειρόγραφα μου εἰς τὸ τυπογραφεῖον. Ὅφειλω ὅμως εἰς τοὺς συγγραφεῖς των τὴν χρονολογικὴν ἀναγραφὴν τῆς ἐντυπώσεως τῶν ἔργων των, ἢ ὅποια φαίνεται ὅτι ὑπῆρξε γενικῶς καλὴ. Φίλος δραματικὸς συγγραφεὺς, εἰς τοῦ ὁποῦ τὴν γνώμην ἔχω πολλὴν ὑπόληψιν, μοῦ διέτύπωσεν ὡς ἐξῆς τὰς ἐντυπώσεις του. Τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἀργυροπούλου, διήγημα μᾶλλον σκηνοθετημένον, παρὰ σκηρικόν ἔργον, μὲ ὅλα αὐτὰ ἔχει ἀρετὰς ψυχολογίας τῶν προσώπων, εὐχάριστον διάλογον καὶ κάποιαν ποιητικὴν πνοήν. Τὸ ἔργον τῆς κ. Ζαβιτσιάνου, δραματικώτερον, ἐντονώτερον, μὲ ἰσχυροὺς χαρακτηριστῆρας καὶ μὲ γοργὴν δράσιν, συνεκράτησε περισσότερο τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἔδωκε ζωηρὰς συγκινήσεις. Ἐντούτοις φαίνεται μᾶλλον διασκευὴ ξένου ἔργου παρὰ πρωτότυπον. Καὶ ὡς διασκευὴ ὅμως εἶναι ἀρκετὰ ἐπιτυχημένη καὶ ἐφ' ὅσον ἡ συγγραφεὺς του τὸ παρουσιάζει ὡς πρωτότυπον ὑποχρεούμεθα νὰ τὸ δεχθῶμεν καὶ νὰ τὸ κρίνωμεν ὅπως μᾶς προσφέρεται.

Ἡ «Ὀχλοκρατία» τοῦ κ. Ἀσπρέα ἐξακολουθεῖ νὰ προκαλῆ συρροὴν εἰς τὸ θέατρον Κοτοπούλη. Τὸ ἔργον δὲν ἔχει βέβαια τὴν ἀξίωσιν νὰ κριθῆ ὡς δράμα. Ἡ πρόθεσις τοῦ συγγραφέως ν' ἀνεβάσῃ ἐπὶ τῆς σκηνης μίαν χαρακτηριστικὴν ἐποχὴν τῆς δευτέρας μας βασιλείας, μὲ ὅλα σχεδὸν τὰ βασιλικὰ καὶ πολιτικὰ πρόσωπα, ποῦ ἔδρασαν κατ' αὐτήν, καὶ μὲ μίαν ἱστορικῶς πιστὴν ἀναπαράστασιν γεγονότων, χαρακτηριστῶν καὶ ψυχολογιῶν, ἢ πρόθεσις αὐτῆ τοῦ συγγραφέως τὸν ἔφερε, κατ' ἀρχὴν, εἰς μίαν θεληματικὴν βέβαια προτίμησιν ἐνὸς θεατρικοῦ εἶδους, τοῦ ὁποῦ προηγούμενον ἔχομεν τὴν «Κατοχὴν» τοῦ κ. Γ. Βώκου καὶ τὸ ὅποιν ὁ κ. Γεώργ. Βλάχος ἐχαρακτήρισεν μὲ εὐτυχὴ κυριολεξίαν, ὡς ἀναδρομικὴν ἐπιθεώρησιν.

Τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἀσπρέα ἔχει βέβαια ἓνα ἰσχυρότατον δραματικὸν μῦθον, περὶ τὸν ὅποιν ἐξελλίσσονται αἱ σκηναί, ποῦ θέλει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ, καὶ κινῶνται τὰ πρόσωπα, ποῦ ζητεῖ νὰ μᾶς ζωντανεύσῃ. Ἄλλ' ὁ μῦθος αὐτὸς δὲν εἶναι παρὰ ἓνα συνδετικόν

σημείων προσώπων και σκηνών. "Ό,τι μάς ενδιαφέρει επομένως εις ένα έργο παρομοίας ιδέας και φύσεως, είναι ή δημιουργία της ιστορικής ατμόσφαιρας και ό πιστός χαρακτηρισμός των προσώπων. Καί εις τὰ δύο ό συγγραφεύς επέτυχεν άρκετά, βοηθούμενος και από την σχετικήν επιμέλειαν της σκηνοθετήσεως του έργου του και από τὰς καλὰς προσπάθειας των ήθοποιών, οι όποιοι είχαν αναλάβει τὸ δύσκολον έργο ν' αναπαρστήσουν πρόσωπα σχεδόν χθεσινὰ και γυνιστὰ όχι μόνον εις τούς γεροντοτέρους.

Η επιτυχία του συγγραφέως, υπό την έποψιν αυτήν, όφείλεται βεβαίως εις την ιστορικήν του ένημερότητα, την προσεκτικήν μελέτην της εποχής και την επιμελή άνίχνευσιν του ύφους των προσώπων του. διὰ μέσου των άνεκδότων της ζωής των, των πολιτικών των λόγων και της ζωντανής παραδόσεως. Έτσι παρουσιάσθησαν και έξωνάνευσαν επί της σκηνής ή δξύνοια, ή αισθηματική χάρις και ή πολιτικότης του βασιλέως Γεωργίου Α', ή άγαθότης και τὸ πρακτικόν πνεύμα του Άλεξ. Κουμουνοδούρου, ή ρητορικότης του Έπ. Δελιγεώργη, ή πολιτική και ήθικη άκαμψία του Τρικούπη, ή καλύτεραι επιτυχίαι της «Όχλοκρατίας» μαζί με τὸν αὐλικόν Καλλίνσκην. Ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης άπέμεινε μόνον—άγνωσθ διατί—άτελῶς σκιτσαρισμένος. Ούτε μία φράσις από την χαρακτηριστικήν του περιφραστικότητα δέν έχρησιμοποιήθη διὰ νὰ ζωντανεύση έμπρός μας τὸν πολιτικόν, πού επήρην όπίσω του τὰ πλήθη επί σειράν έτών, ως μαγνητισμένα. Τὰ αὐτὰ θὰ ήμπορούσα νὰ επαναλάβω και διὰ τὰ πρόσωπα των ξένων διπλωματῶν και των γυναικῶν των Πρεσβειῶν, τὰ όποια ὅμως έχουν μάλλον έπεισοδιακόν χαρακτήρα και εις τὰ όποια διὰ λόγους ίσως προοπτικής, παρημέλησε φαίνεται από σκοποῦ ό συγγραφεύς. Καί θὰ έκαμνα εξαίρεσιν μόνον διὰ την ρωσίδα κατάσκοπον, την όποιαν ένεσάρκῳσε με την γνωστήν της δύναμιν ή δεσποινίς Κοτοπούλη, μολοντί ή σκηνή της τελευταίας πράξεως, όπου με άπίθανον σαμφασονισμόν ψαχουλεύει εις τὰ Γραφεῖα του βασιλέως και υπεξαιρεί μυστικά έγγραφα, μού φαίνεται παραπολύ κινηματογραφική.

Όπωσδήποτε ή «Όχλοκρατία», ως αναδρομική πολιτική επιθεώρησις, είναι μία επιτυχία του είδους αὐτου. Καί πρέπει ν' αποδοθῆ και ό δίκαιος έπαινος πρὸς τούς ήθοποιούς, οι όποιοι έκράτησαν τούς κυριώτερους ρόλους, — ρόλους με δυσκολίας όχι μόνον έσωτερικάς, αλλά και έξωτερικάς, από τὰς όποιὰς ήμπορούσε σημαντικῶς νὰ διακινδυνεύση ή επιτυχία των. "Αν δέν υπήρξεν αὐτή τελεία, πρέπει νὰ όμολογήσωμεν ότι δέν ήτο δυνατόν και νὰ είναι άπόλυτος.

Όπωσδήποτε τὸ είδος ήρесе και ό κ. Ασπρέας θὰ ήμπορούσε νὰ τὸ καλλιεργήση συστηματικώτερα, ως θεατρικός χρονογράφος του καλοῦ παλαιου καιρου.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Σημείωμα. Είς τὸ προσεχές: Γρ. Ξενοπούλου: «Ό Έρωσ Θριαμβεύει».— (Θέατρον Κυβέλης).

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Πάντα με τὸ ίδιο έλπιδοφόρο συναίσθημα για την ελληνική τέχνη μπαίνω στις καλλιτεχνικές μας εκθέσεις. Κάτι μού λέει πὸς δέν θ' άργήσωμε και παραπολύ μίαν εκθεσί μας νὰ την ονομάσωμε εκθεσι ευρωπαϊκή. Φθάνει οι επιτροπές μας νὰ είναι λιγώτερο επεικειές και επομένως λιγώτερο καταστρεπτικές των ταλέντων. "Αν θέλουν μόνον νὰ δοηθήσουν τούς τεχνίτες νὰ πουλήσουν τὰ έργα τους, ως οργανώσουν μιά διαρκή εκθεσι ὅπως είχε μελετηθῆ τὸ ζήτημα από τὸν φίλο κ. Ροιλὸ και τὸ δέχτηκέ ή Κυβέρνησις νὰ τὸ πραγματοποιήση, μὰ πού ό πόλεμος ό άναθρακτισμένος σταμάτησε τὸ ὄρατο σχέδιο.

Τότε, στήν εκθεσι την έτησίαν, θὰ εμφανίζονται εκείνα τὰ έργα μόνον, πού μποροῦν νὰ δώσουν και κάποιο τίτλο τιμῆς στὸν καλλιτέχνη. Τώρα δέν γίνεται καμμιά διάκρισις. Καί τὸ γούστο του κοινου θὰ αναπτυχθῆ, και θὰ δημιουργηθῆ ένας κύκλος, μικρὸς στήν αρχή, σιγά σιγά πιδό μεγάλος, πού θὰ αίσθανθῆ την έμμορφιά της τέχνης άληθινά.

Έτσι θὰ ελαττωθῆ ό αριθμός των έργων στήν καλλιτεχνική εκθεσι και θὰ μπορῆ ή Επιτροπή νὰ τὰ τοποθετῆ πιδό άνετα και πιδό αισθητικά, πού θὰ έτυχε νὰ ιδοῦν καμμιά φορά τή βιεννέζικη Σεσεσιόν. "Οχι νὰ τὰ κρεμοῦν ὅπως κάθε νοικοκυρὰ κρεμά στὸν τοίχο της διάφορες ζωγραφιές πού έτυχε νὰ της χαρίσουν φιλαινάδες έρασιτέχνισσες. Χάνονται και τὰ καλὰ έργα, και δύσκολα μπορεί ό θεατής νὰ περάση στήν αίσουσα αὐτή μερικῆς ὥρῆς ευχάριστες με κάποια ευγενική συγκίνησι, όταν τὸ χρώμα μιάς εικόνας χαλά τήν έντύπωσι της διπλανῆς, και πνίγεται ή έμμορφιά μιάς συνθέσεως, τριγυρισμένη δεξιά και άριστερά. άπάνω και κάτω, από άλλα έργα.

Ακόμα και τὸ έργο της κριτικής θὰ ευκολυνθῆ, και θὰ μπορῆ νὰ ειπῆ κανείς τή γνώμη του άνεπηρέαστη από κάθε δυσκολία, όταν θέλῆ νὰ γράψῆ ευσυνειδήτα.

Τὰ έχω ειπεί και γράφει χίλιες φορές. "Ισως επί τέλους νὰ ξεημερώση ή ήμέρα πού θὰ ιδοῦμε αὐτὸ τὸ θαῦμα. Μόνον θέλησις χρειάζεται. Πρὸς τὸ παρὸν ἄς υποταχθοῦμε στὸ θέλημα της Επιτροπῆς για νὰ ειποῦμε ὅ,τι καλό, και νὰ σταματήσω ὅπου με καλεῖ τὸ καθήκον νὰ προσέξω, και νὰ προσέξω και τὸν καλλιτέχνη πού ὑπόσχεται νὰ δουλέψῆ ακόμα καλύτερα και πιδό βαθιά, ἄξια με την ψυχή πού φεγγοβολεί στὸ έργο του.

Νά, του κ. Λουκίδη τὰ «Θύματα διωγμοῦ». Χυμένη στὸ βάθος της εκκλησιᾶς μιά ατμοσφαιρα κατανοκτική, από την πλούσια βυζαντινή πηγῆ και την ίερή παράδοσι. Μέσα από τὰ μοναστήρια του Αγίου Όρους πού μελέτησε ό ζωγράφος, παρμένα τὰ στοιχεία πού την αποτελοῦν. Μονάχα στὸν κ. Ζάχο, τὸν

αρχιτέκτονα, έχω συναντήσε παρόμοιο θαῦθ συναίσθημα απ' τή βυζαντινή εκκλησία. (Περιορίζομαι στους σημερινούς καλλιτέχνας μας). Τέτοιοι ὑποβλητικοί μισοσκοτεινί τόνοι, με χίλιες διαδαθμίσεις, πὸς νὰ μὴ γγίξουν την ψυχή του χριστιανου πού ζῆ πάντα μέσα μας με τις παιδικῆς έντυπώσεις και με την άγίαν εικόνα της παραδόσεως! Στή σύνθεσι αὐτή βλέπω ένα νεώτερον πνεύμα. Τολμηρός ό τεχνίτης δέν εδίστασε νὰ βάλῆ μέσα σὲ χριστιανική εκκλησία την έμμορφιά του ήμίγυμνου. "Οραία στέκει ή λευκή αντίθεσις μολοντί πολὺ επιδεικτική ή στάσις της λευκοφόρας. Αμάλαμα της αρχαίας και της βυζαντινῆς ζωῆς πού νοιώθει ένωμένα μέσα του ό Έλληγ. Ποιὸς ξέρει αν δέν είναι αρχή σειράς νέων έργων βγαλμένων από τὸ βάθος του έθνικου είναι. Καί ή γλυπτική ήμπορεί, συνδυασμένη με την αρχιτεκτονική, νὰ μάς δώση τέτοιες εκπλήξεις. Ο κ. Ζάχος και τέτοιο έχει τολμήσει, νομίζω, σὲ μιά του εκκλησία.

"Ας τὸ πῶ καθαρά πὸς πολλὰ ελπίζω από τὸν κ. Λουκίδη. "Ας άφοσιωθῆ εις τὸ είδος αὐτό. Καί τὰ πορτραῖτα του ὅμως, όταν εργάζεται επιμελημένα, έχουν πολλὰ προτερήματα. Στήν προσωπογραφία της Κας Βαντάιν βλέπω την άπαλότητα της ζωῆς, την πλαστικότητα. Στὰ μαλλιά ίσως νὰ λείπη κάποια ελαφρὰ πινελιά. Της Κας Στρέιτ επίσης άρκετὰ καλό.

Πέρσι ό κ. Μαλέας εδειξε πὸς ξέρει ν' άρπάξῆ με τὸ χρώμα την φύσι πάνω στή στιγμή της έμμορφιάς της. Σ' έναν ποιητικὸ κόσμο πάντα ζοῦν οι ζωγραφιές του. Μά, πολλές φορές λείπουν τὰ ζωγραφικά στοιχεία και επομένως εκείνα πού θὰ τις ζωντανέψουν. "Εχει κάθε τέχνη τὰ ὄριά της, τὰ όποια προπάντων πρέπει νὰ κυττάζωμε, μὴ τυχόν και τὸ έργον άδικείται από την έλλειψι άρκετῆς πραγματικῆς ζωῆς. Τὰ δύο μαζί, ένωμένα, θὰ συγκινήσουν, θὰ γεννήσουν μέσα μας, με την άνάμνησι και με την ὑποβολή, τις ευγενικῆς δονήσεις της τύχης. Τέτοιο ένα καρδάκι του στὸν αριθμὸ 232, δεξιά. Δέν θυμοῦμαι αν ήταν άραγμένο, ὅμως νοιώθει πὸς άρμενίζει ένα δικό του έμμορφο τζιζίδι. "Ας θελήση νὰ προσέξῆ σ' αὐτὰ πού του γράφω. Είναι ή έντύπωσίς μου, και είναι ειλικρινής.

Τὸ πιδό πλούσιον εις ποσὸν έργον είναι του κ. Έπ. Θωμοπούλου. Έκατὸ εικόνας. Θυμοῦμαι από χρόνια τὸν ζωγράφου του ὑπαίθρου. Μού εδινε πάντα μίαν ευχάριστη έντύπωσι. Είναι μερικὰ έργα του με πολλήν άρμονία χρωμάτων, πού είχαν έντυπωθῆ μέσα μου και δέν τὰ ξεχάσα. Καί με κάποιαν άφέλειαν ακόμα. Έφέτος για μίαν ή δύο εικόνας του μπορῶ νὰ πῶ τὸ ίδιο. Ο αριθμὸς 39, μολοντί τὸ βάθος του όρίζοντος φαίνεται σάν άμελημένο. Η γενική έντύπωσίς μου είναι πὸς και ή θέλησε νὰ προσέση στὸ προηγούμενον έργο του και άδίκησε τὸ αὐθόρητο πού είχε πρίν. Έκτός αν, τώρα πού είναι πιδό ὄριμος και καθήγητής, είμαι πιδό αὐστηρός. Κάποια εκ-

ζήτησις κυριαρχεί και εις τὸ χρώμα και εις τὸ θέμα. Μαντεύω εδῶ κ' εκεί την έντύπωσι πού θέλει νὰ δώση. Δέν βρῆκε ὅμως ακριβῶς εκείνο πού του χρειάζεται. Τὸ πὸς βλέπει και στήν φύσι έχει καθαρῶς ατομική σημασία. "Αλλο πράγμα τὸ τί θὰ δείξῆ ό ζωγράφος πάνω στήν εικόνα του. Πρέπει νὰ ιδῆ, νὰ άτενίση κανείς βαθιά και νὰ μελετήση την φύσι πού ζωγραφίζει για νὰ κατορθώση και πιδό έχει ό κ. Φερεκίδης εις βαθμὸν τέτοιον, πού βγαίνει μιά σχεδόν δραματική έντύπωσις από καθαρῶς ρεαλιστικῆν εργασία και πιδό έχει την έμμορφιά της άλήθειας και τὸ μεγαλειον της.

Κάτι άλλο, πού ὀλιγοῦ καταλογίζου του κ. Θωμοπούλου, είναι ή έλλειψις προοπτικής.

Δέν ακολουθῶ καμμιά σειρά. Γειτονικά με τὸν κ. Λουκίδη βρίσκω σὲ μιά μου σημείωσι για μιά μικρή εικόνα Γλέντι, πὸς έχει καλὸ φῶς, άρμονικὰ χυμένο, συμπαθητικὸ και άπαλό, πού δείχνει τὸ χέρι καλοῦ τεχνίτη. Τὸ κυττάζω ως τοπίον μονάχα. Οι άνθρωποι πού κάνουν τὸ γλέντι, χαλοῦν την έμμορφιά του τοπίου. "Ενας σκύλος π.χ. μπροστὰ στὸ έξοχικόν σπίτι — για νὰ ὑπάρχη επί τέλους και κάτι ζωντανὸ — μποροῦσε ν' αντικαταστήση τὸ γλέντι. Καί στήν άληθινή ζωῆ πόσες φορές τυχαίνει και παρόμοιο νὰ βρῶνῆ περισσότερο, μὰ πολὺ περισσότερο, από χίλιες ζωῆς ανθρώπων. "Αν ό κ. Λουκάς Γεραλῆς ήθελε νὰ ιδῆ τὰ πράγματα πιδό απλά, ὅπως είναι και ὅχι ὅπως τὰ πλάθουν οι άνθρωποι, θὰ εδινε με τὸ Γλέντι ένα καλὸ έργο. Νομίζω νὰ τὸ έχῃ δείξει εως τώρα με προηγούμενα έργα του, αν ένθυμοῦμαι καλὰ. Με και λουλούδια ίσως.

Είναι και άλλος Γεραλῆς, "Απόστολος. Πολὺ νέος, μού ειπαν. "Εχει και καλὰ στοιχεία στις «Κοσμικῆς "Αναμνήσεις» του, πού δίνουν ελπίδες και για τὸ μέλλον, μὰ πού σήμερα θὰ ειπῶ μόνον τή χαρὰ μου χωρὶς νὰ σταματήσω. "Ας ήταν νὰ εῦρισκε κανείς τὰ στοιχεία αὐτὰ και σὲ και παλαιότερους τεχνίτες.

Τί άναπαυτικά, τί ήρεμα και ευχαριστημένα άτενίζεις ένα έργο του κ. Κοντιάδη «Έγνατία ὁδὸς Θεσσαλονίκης». Τί ατμοσφαιρα, άρμονική με τὸν έαυτὸ της, άρμονική με τὸ γύρω, άρμονική με την κίνησί της. Σὲ σταματᾶ ἄθελα, και ὅσο κυττάζεις, τόσο περισσότερο αίσθάνεσαι την άρμονική της έμμορφιά.

Είναι δυστυχῶς ανθρώπινη αδυναμία νὰ σκύδωμε πάνω σὲ ὅ,τι δέν θέλει νὰ πῆ τὸ μυστικὸ του και στή ζωῆ και στήν τέχνη. "Ενας τεχνίτης άναγνωρισμένος, πού έχει δώσει εκλεκτὰ έργα με την εδυσνειδητή εργασία και με την άφελῆ άτένισι της ζωῆς των παιδιῶν και της ζωῆς της γεροντικής, με θέματα απλά πού κρύβουν τόσες θελκτικῆς στιγμές, ό κ. Γ. "Ιακωβίδης, με φήμην ευρωπαϊκή, πού πολλές φορές

μίλησα για τήν αξία του, γιατί να θέλη, να επιμένει να άδικη το όνομά του με έργα, που μόνον μια στιγμή ευγενικής διαθέσεως τα χαρακτηρίζει ;

Αλήθεια, να και ένα ξένο πορτραίτο ενός φημισμένου Ουγγρου ζωγράφου, του Λασλό, που στολίζει τήν εκθεσι. Γρήγορο, χαρακτηριστικό, τεχνικό. Ο κ. Τακωβίδης αυτούσιος. Με λίγες πινελιές, σχεδόν χωρίς χρώμα, άπλά και άληθινά. "Ο,τι προφθάνει να κάμει κανείς μέσα σε μιάν ώρα. Το άναφέρω κατά κλητικόν, γιατί όλο το λένε και το ξαναλένε.

Στή θάλασσα μιας εικόνας του κ. Κογεβίνα «Θήρα ή πόλις» τί δροσερό διαφανές μπλέ. Μιά χορδή εκεί μέσα έζησε από τα χέρια του ζωγράφου. Το έλληνικό άκρογάλι που έχει ένωτισθή το τραγουδι των άργοναυτών. Μ' άρέσει πολύ το έργο του κ. Κογεβίνα. Βλέπεις όλοένα καθαρότερα το φως της Έλλάδος. "Ας το προσέξω άκόμα πολύ, άς το μελετήσω περισσότερο, ξεχνώντας ό,τι έχει ιδεί σε ξένα θουνά. "Ας το δημιουργήσω — ζωγραφικώς — το έλληνικόν φως. Θα το κατορθώσω, είμαι περισσότερο παρά βέβαιος.

Το άναντίον που συμβαίνει με τήν Δ'δα Λασκαρίδη. Η Δ'λε Λασκαρίδη εξέχασε τήν έλληνική ζωή που τήν είχε πρωτοεμπνεύσει και που έκαμε αίσθησιν τότε ή εμφάνισις της. Κριμα που ή έλληνική φύσις και ή έλληνική ψυχή δεν της μιλούν πιά.

Ο κ. Κογεβίνας όλοένα — και είναι δύσκολο, το άναγνωρίζουν όλοι — πλησιάζει στήν έλληνική άτμοσφαιρα και ποτίζετα τήν έμμορφιά της.

Όλοι σχεδόν οι ζωγράφοι που έρχονται άπ' έξω είναι επηρεασμένοι από τα κύματα του φωτός του ξένου ουρανού, μα προσπαθούν, άς το όμολογήσωμε, στοργικά να εύρουν το μουσικό του ιδιού μας. Το ίδιο και ο κ. Μαγιάσης. Βλέπεις τήν επίδρασι και στα θέματά του. Είναι ή επίδρασις άρνητική πολλές φορές. Βλέπεις ένα έργο του τωρινό και άποζητείς κάτι από τα παλαιότερά του. Γιατί λοιπόν να επιμένει στή θάλασσα αν θέλη να του μείνη βουθή; Επαινώ τήν προσπάθειά του. Είναι άλλα θέματα που μπορούν ίσως να δείξουν τήν τέχνη του. Κάτι έσωτερικά αιγυπτιακών κτιρίων. Μα έχομε κ' είμεις τα βυζαντινά μνημεια. "Ας τους ρίξω μιá ματιά. Έχουν τα μουσικά τους, άπειρα μουσικά, μουσικά βαθιά.

Κάπου κάπου ξεχωρίζει, μέσα στήν εκθεσι, κάτι που δροσίζει τήν ψυχή. Είναι κάποια έντύπωσις που ήρθε αθόρμητη, που τάραξε τόν τεχνίτη και τόν σταμάτησε χωρίς να τήν ζητήση. Είναι ή ευτυχισμένη στιγμή της τέχνης. Μιά τέτοια στιγμή, να την μέσα στις δέκα ζωγραφίες του κ. Όθωναίου. Το «Πεύκο» του. "Ας σκύψω μέσα στον έαυτό του προσεκτικά,

Ο συγγραφεύς της «Όλοκρατίας» κ. Γ. ΑΣΠΡΕΑΣ.—Σκίτσα Γ. Ζάχου.

μήπως εύρη τή νότα που θα μπορέση να τήν δέση με το όνειρό του.

Έρευνητικά κυττάζει τή ζωή όλοένα ο κ. Παπαναγιώτου. Έργάζεται ακούραστα. Και πάντα βρίσκει κάτι καινούργιο, κάτι όρατο. Σ' ένα πορτραίτο «Όνειροπόλθσις» έχει βάλει λεπτές και άπαλές πινελιές. Τί ευχαριστημένος που είναι όταν κατορθώση ν' άρπάξη κανένα δύσκολο κομμάτι που τόν βασανίζει! Σημάδι κι αυτό της ειλικρινείας με τή όποιαν έργάζεται. Έχει καλό μάτι ο κ. Παπαναγιώτου.

Είναι και άλλοι ζωγράφοι μας που αξίζουν να μ'ήν τους ξεχάσω. Ο κ. Μαθιόπουλος. Μα έγραφα και πέρσι και περιμένω πάλι. Μεστώνει όλοένα το δέντρο και δένει ο καρπός, με τόν καιρό, πιό γερά. Ποτέ δεν βιάζομαι. Να μπορή κανείς να π'ή κάτι βάσιμο. "Ο,τι γράφω να μ'ήν αναγκάζομαι να το ξεγράψω. Πονώ τους τεχνίτας μας. Πάντα περιμένω το καλύτερο. Αυτό άς μας δείξουν, δεν είναι δικό τους μονάχα, είναι δικό μας, όλων μας.

Από πέρσι, και πριν άκόμα, κ' έφέτος με σταματά ο κ. Νικόλαος Λύτρας, όλοένα, μπορώ να πώ,

με νέα μορφή. Έχουν πολλά τεχνικά πλεονεκτήματα τα πορτραίτα του. Μου φαίνεται όμως πως πάντα έργάζεται με κάποιαν εκζήτησι. Η έργασία του δείχνει έναν καλό τεχνίτη — είναι αλήθεια — μά, κάτι περιμένεις να κατασταλάξη μέσα του. Σε μιá συλλογή θα είχε πολύ καλή θέσι ένα του πορτραίτο με ένα μεγάλο λουλουδι. Ένα άλλο του πορτραίτο γιατί άραγε να του έδωσε τήν παράξενη αυτή ζωική έκφρασι; Όσο το βλέπω, τόσο πείθομαι πως έχω μπροστά μου έναν καλό ζωγράφο. Ίσως σιγά σιγά να συμφωνήση με όλον τόν κόσμο, πως ή τέχνη που συγκινεί και που έχει και κάποιαν άνωτερο σκοπό είναι εκείνη που θα μιλήση άπλά και βαθιά. Μα συμφωνώ και μαζί του πως ο νέος πρέπει να τολμά, να ζητή, να μελετά έως ότου εύρη το έγώ το δικό του και το έγώ των πραγμάτων.

Στή γλυπτική να οι δύο νέοι γλύπτει, ο κ. Τόμπρος και ο κ. Στεργίου. Εκθέτουν από ένα-δυό προτομές. Προσπαθούν να βιάσουν τήν πνευματική ζωή, άφ'ήνουν κατά μέρος τήν πραγματικότητα με τις τόσες της εκδηλώσεις και άκολουθούν τους μεγάλους διδασκάλους της παγκοσμίου τέχνης. "Ας μ'ήν τρέχουν, θα φθάση και ή στιγμή αυτή. "Ας προχωρήσουν στήν άρχή πιό σταθερά, και ό,τι κερδίσουν θα είναι δικό τους, έργο τους. Κλίνω περισσότερο προς το έργο του κ. Στεργίου.

ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

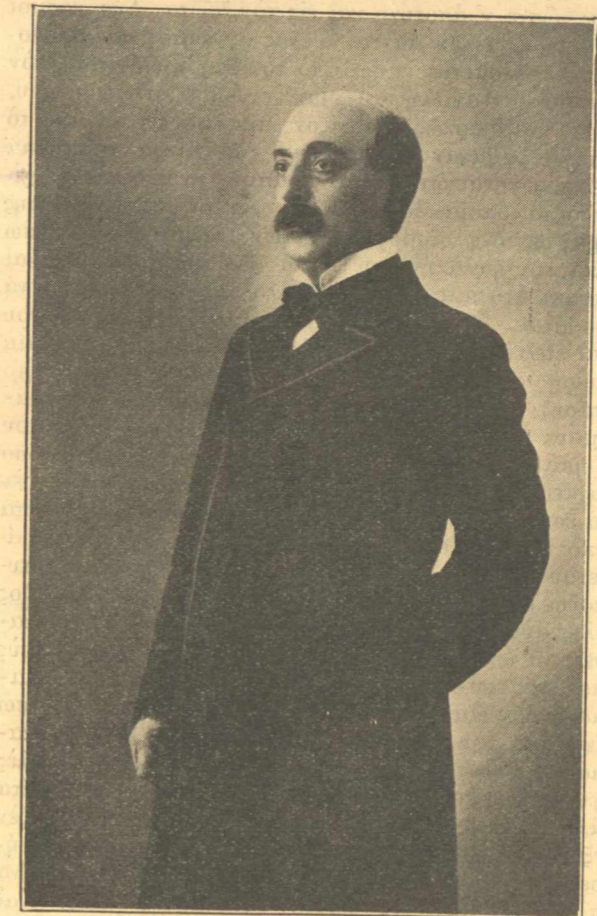
ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ

(Βιογραφικόν σημείωμα του ήπο-
βολέως Πελοπίδα Καντούνη.)

— Ναι, ναι μία κομφοδία που μπορεί επί τέλους να είναι και πετυχημένη. (Ο Καντούνης έσυλλογίζετο.) Πάει καλά! Ένα δράμα που μπορεί να είναι θαυμάσιο. Ο μαρκήσιος εγκαταλείπει τήν μαρκησιάν, ή όποια στο τέλος αυτοκτονεί. Η κυρία πρωταγωνίστρια έκαμε έναν μοναδικό θάνατο — το όμολογώ. Τώρα που ή αυλαία θα πέση ήμπορείτε να τήν καλέσετε και να τήν μιζήσετε και να τήν χειροκροτήσετε. Ταλαίπωρε Πελοπίδα! Για σένα ούτε ένα λουλουδάκι της μπουτονιέρας, έστω και μαραμμένο, ούτε μία φωνή, ούτε ένα ζευγάρι άσπρων γυναικείων χειρών που να κροτήσουν τις παλάμες των. Και όμως, κύριοι, υπάρχει εδώ πίσω από τήν ξύλινη αυτή κουκούλα του ήποβολείου, υπάρχει ένας άθέατος άνθρωπος που επιμελείται τήν εύθυμία σας και τή συγκίνησί σας περισσότερο από τους άλλους. Υπάρχουν δύο χείλη που δεν σταματούν, δύο πόδια όρθια διαρκώς, δύο μάτια καταδιώκοντα τις γραμμές του χειρογράφου χωρίς άνάπαυσι. Δεν έχει παρά να σιωπήση μία στιγμή, να πηδήση μία σειρά, να παραλείψη τρεις λέξεις, να αλλάξη ένα όνομα και θα τους δ'ήτε αυτούς τους κυρίους που καμαρώνετε. Είναι ο Πελοπίδης Καντούνης, άόρατος πρωταγωνιστής κάθε παραστάσεως, κρατών με τα άσίγητα χείλη του τα νή-

ματα όλης αυτής της κινουμένης επάνω στα σανίδια ζωής.

Τριάντα χρόνια, σαράντα χρόνια; Ίσως και πιό πολλά. Άγαπητοί άναγνώστα, μόνο για τήν ηλικία του Καντούνη μη θελήσετε να μ'ας έρωτήσετε, επί του σημείου αυτού αι πληροφορίαί μας είναι πάρα πολύ συγκεχυμένα. Υπάρχουν επαγγέλματα τα όποια φέρουν μαζί τους τή φαλάκρα και τή ρυτίδα όπως οι παλαιοί γαμπροί τα κοσμήματα της καλής των, όπως ή Άνοιξι τα λουλούδια, όπως τ' άστροπελέκι ή θύελλα, όπως τα καύματα του θέρους φέρουν τήν όριμότητα των καρπών. Γι' αυτό δεν θα ήτο ήπερβολή να βεβαιώσωμεν ότι δεν υπήρξε ούδέποτε ν'ος. Η καθόδος εις τή μικρή στενόχωρη φυλακή του, από τήν όποια έπρόβαλε το επάνω μέρος του μούστου του όπως στις παλές διηγήσεις των γυρισμένων ανθρώπων, του παρέστησε το γήρας σαν μία άνάγκη άδυσώπητα άπαιτητική, που δεν ήτο καθόλου δυνατόν να ξεφύγη. Ένα προσόν ίσως, περίπου όπως ή νεότης για τόν προικοθήρα, ο σκληρός τράχηλος για τόν έφορτωτή, ή λεπτή μαλακή επιδερμιά για τις όραιες κυρίες' φυσικά θα ήτο χαμένος κόπος να άντισταθ' ή Καντούνης εις τήν μοίραν του επαγγέλματος του. Έτσι άπέκτησε φαλάκρα σχεδόν προτού απο-

Ο κ. Α. ΜΑΡΙΚΟΣ ός ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ εις τήν «Όλοκρατία» Φωτ. Έπ. Ξανθοπούλου

κτῆση μαλιά και ὀυτίδας προτοῦ τὸ ἐφηβικὸν χροῦδι ἀντίση στὰ μάγουλά του. Οἱ συνάδελφοί του ἐνθουμοῦνται ἀκόμη τὴν μεταξύ ἱερομάρτυρος και ἱεροψάλτου γυμνὴν ἐκείνην νεκροκεφαλὴν τοῦ ὑποβολείου, ἡ ὁποία θεωμένη ἐκ τῶν ἄνω, ὑπὲρ τὸ ἀνοιχτὸ πάντα χειρόγραφο, εἶδιδε τὴν ἐντύπωσι ξεθωριασμένης ἀποστολικῆς ἀγιογραφίας, ἀπὸ ἐκείνας πού ἐξωγράφιζαν παλαιοὶ Ἅγιονορεῖται καλόγηροι στὰ τέμπλα τῶν ἐξωκλήσιων. Τόσο πολὺ τοῦ ἐπήγαιναν τοῦ Καντούνη τὰ γρηρατεῖα — μία ἔκφρασις κυριαρχήσασα μεταξύ κάθε ἄλλης εἰς τὴ ζωὴ του, ὡσάν νὰ ἦτο ὁ ῥόλος γιὰ τὸν ὁποῖον και προωρίσθη ἔξαρχῆς. Ἀκόμη και εἰς τὴν ἐνθύμησι τῶν μεγαλυτέρων του δὲν μένει παρά ὡς μάσκα τοῦ γήρατος ἓνα φαλακρὸν γυαλιστερό κεφάλι μονάχα, πού περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο ἐμοίωζε μὲ κάτωχα κρουσάλλινο ἀμπαζούρ, τὸ ὁποῖον κάποιος ἀφήρεσε κατὰ λάθος ἀπὸ τὴν τρέμουσαν ἐκείνη φωτεινὴ γλωσσίστα τοῦ ὑποβολείου του.

Ὅσο γιὰ τὸν ἔρωτα — και ἐδῶ ἡ δρᾶσις τοῦ Πελοπίδα Καντούνη δὲν ἦτο περισσότερον ἐνδοξος. Τὸ γεγονός ὅτι δὲν ὑπῆρξεν οὐδέποτε ἠθοποιός, χωρὶς νὰ παύση οὔτε μίαν στιγμὴν νὰ εἶναι ἄνθρωπος τοῦ θεάτρου, τόσον πολὺ τὸν ἐκράτησε καθ' ὅλην τὴν ζωὴν του εἰς τὸ περιδῶριον και τοῦ κόσμου και τῆς σκηνῆς, ὥστε ν' ἀποτύχη και εἰς τὸν ἔρωτα. Δύο κόσμοι τὸν περιέβαλλον πάντα, ὁ ἓνας ἄγνωστος και ἀλλόκοτος, ἐκτεινόμενος πίσω ἀπὸ τὸ ὑποβολεῖόν του, τὸν ὁποῖον δὲν ἀντελήφθη οὔτε ἐγνώρισε στὴ ζωὴ του. Ἦτο ἓνα διαρκῶς κυματίζον λιμάνι εὐτυχίας ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐφθάναν ἕως τ' αὐτιά του μικρὰ κελαρυστὰ γελᾶκια γυναικῶν, ὁ ἀπερίγραπτος ἦχος δεκάδων χειρῶν τὰ ὁποῖα ἐθρορυβοῦσαν εἰς τὸ τέλος ἐκάστης πράξεως, ὁ φλοίσβος μεταξωτῶν ἐνδυμάτων ἐκεῖ πίσω ἀπὸ τὴν φυλακὴν του εἰς τὰ πρώτα καθίσματα και κάποτε ἦτο μία τρομερὴ θύελλα ἡ ὁποία τὸν ἔκανε νὰ φοβᾶται. Ὁ ἄλλος ἤρχιζε ἀπὸ τὸ ὑποβολεῖόν του και ἐτελείωνε εἰς ἓνα χαμηλὸ κρουμένο πορτάκι — μία μικρὴ συγγενὴς ἀνθρωπότης ἡ ὁποία δὲν τοῦ ἦτο ἐπίσης γνωστὴ. Ἐγνώριζε τὰ πρόσωπα και τὰ πράγματα ὅλα, ἐκεῖ μέσα ἔζησε και ἐμεγάλωσε ἀφ' ὅτου θυμᾶται τὸν κόσμο. Ἀλλὰ συνέβαιναν πράγματα τόσο περίεργα σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη. Τόσο περίεργα πού δὲν τὰ ἐσυνήθισε ἀκόμη, ἀν και δὲν εἶδε παρά μόνον αὐτὰ ἀπὸ τότε πού ἐγεννήθηκε. Κάτι τι σάν τροχὸς παράξενου μηχανήματος πού δὲν σταματοῦσε ποτέ, ἐκτυποῦσε μ' ἓνα σχεδὸν τρομακτικὸ τρόπο εἰς τὸ βάθος ὅλης αὐτῆς τῆς ξύλινης ἀνθρωποκατοικίας, χωρὶς κανεὶς νὰ ὑποπτεύεται τὴν ὑπαρξί του. Ἄκουε τοὺς παλμούς του — ἦταν ἑκατοντάδες περιστρεφόμενων δαιμονιωδῶς ἐλασμάτων κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του και πίσω ἐκεῖ ἀπὸ τὴν σκηνὴν εἰς τὸ ἄδυτον κάθε κλειστοῦ καμαρινιοῦ ἕως τὰ скаλιά τῆς χαμηλῆς πόρτας. Πολλὲς φορές εὐρέθη μέσα σ' αὐτὰ τὰ καμαρίνια τὰ γεμάτα ἀπὸ χυμένες ποῦντρες και μυρωδιῆς πού ποτὲ δὲν ἐξητιμίζοντο, ἀλλ' ἡ ἐντύπωσις μιᾶς μηχανικῆς κινήσεως ἡ ὁποία ἐκυριαρχοῦσε παντοῦ σάν μέσα σ' ἓνα πλοῖο πού ταξιδεύει δὲν τὸν ἐγκατέλειπε ποτέ. Καὶ αὐτὸς ἓνας καλὸς θερμαστής ἐκεῖ βαθιὰ στὸ ὑποβολεῖόν του. Ἀλλὰ θέλαμε νὰ ποῦμε γιὰ τὸν ἔρωτα τοῦ Καντούνη, ὅταν ἦτονε νέος, ὅταν θὰ ἦτονε νέος. Ἀπὸ τὴν εἰδικὴν ἐκείνην ψύχωσιν ἡ ὁποία συνέβαινε

νὰ φέρνῃ πάντοτε τὶς ἐρωτικὰς φιλοδοξίαις του πρὸς τὴν πρωταγωνίστριαν, ὁ Καντούνης εὐρέθη κάποτε ἐρωτευμένος. Τὶ δόξα ἀλήθεια, τί δόξα, ἀλλὰ και πόσο μεγάλη τιμὴ! Ἡ κυρία πρωταγωνίστρια εἶναι μία ὑπαρξὶς θελκτικὴ, κύριοι μου! Σᾶς τὸ λέω ἐγὼ πού τὴ βλέπω ἀπὸ τόσο κοντὰ, χθὲς ἡ μῦτι τῆς λουστοινένιας γόβας τῆς ἤγγισε σχεδὸν τὸ χειρόγραφο μου! Βέβαια συνεχινήθηκα — δὲν τὸ κρύβω, τὰ γραμμὰτα ἐγιναν τόσο ψιλὰ τόσο ψιλὰ, σχεδὸν δὲ μπορούσα νὰ τὰ διακρίνω. Μποροῦσα νὰ τὰ φουσήσω ἀπλῶς και νὰ φύγουν ὅλα, νὰ πετάξουν ὅλα μαζί — μαῦρο κοπάδι ἀπὸ τρελλὰ χαρούμενα ἔντομα τὰ ὁποῖα ἤθελαν νὰ κάμουν φτεροῦγια. Ἡ κυρία πρωταγωνίστρια μοῦ χαμογέλασε και τὸ λαμπιόνι ἐγινε ἀμέσως πειὸ φρωτεινὸ ἐπάνω στὸ δαλάνοιχο χειρόγραφο μου, σάν ὅταν πέφτη φῶς ἀπὸ ψηλὰ και ἀνάβει ἓνα τόσο δὰ μικρὸ σταματισμένο συννεφάκι...

Μετὰ δύο ἡμέρες ὁ Καντούνης ἀνοῖξε σιγὰ και ντροπαλὰ τὸ καμαρίνι τῆς κυρίας πρωταγωνίστριας. Τὶ νὰ εἶδε τάχα, τί νὰ εἶδε και ἔφυγε τόσο σαστισμένος, ἐνῶ ἐπάνω εἰς τὴ φαλάκρα του ὠχρόσις θανάτου εἶχε περιχυθῆ; Δὲν τὸ εἶπε σὲ κανένα. Μόνον τὸ βράδν ὅταν «ἡ ἀπιστος κόρη τῶν μοναδικῶν ὀνειρών του» ἐβγήκε εἰς τὴ σκηνὴν εἰς ἓνα δυσκολώτατο ῥόλο, ὁ δυστυχὴς τόσο πολὺ συνεχινήθη ὥστε ἐπῆδησε ὀλόκληρη παράγραφον. Ἡ πρωταγωνίστρια ἔβηξε, ἐζήτησε τὰς βοηθείαις του, ἐκτιρίνισε, ἐκλονίσθη, ἐνῶ ἀπὸ τὰ τελευταῖα καθίσματα ἐφθασαν ἕως τ' αὐτιά τῆς αἰ ἀποδοκιμασίαις μερικῶν θεατῶν. Δὲν ἔελομεν νὰ τὸ πιστεύσωμεν, ὁποσοδήποτε ἐλέχθη ὅτι εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ὁ Καντούνης ἐξεδίχθηκε κατὰ τὸν τρόπον πού τοῦ ἦτο δυνατόν τὴν ἀποτυχίαν του εἰς τὸν ἔρωτα.

... Καὶ ὅταν ἀρρώστησε τέλος ὁ Καντούνης εἰς τὸ σκοτεινὸ ὑπόγειόν του, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐπίσης τὸσας ἀναλογίας μὲ τὸ ὑποβολεῖόν του, ἔμεινε πάλι μοναχός του και δὲν τοῦ κακοφάνη καθόλου γι' αὐτό. Συνέμιζε κατὰ τινὰ τρόπο τὸ ἐπάγγελμά του, μόνον πού ἦτονε ξαπλωμένος ἀντὶ νὰ στέκη ὀρθὸς ὅπως μέχρι τώρα εἰς τὴ ζωὴ του. Καὶ ἀπὸ δῶ ἐπερνοῦσε ὁ σκληρὸς και ὠραῖος κόσμος πού ἤρχετο εἰς τὸ θεᾶτρο. Τὸν ἄκουε ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ σκοτεινοῦ ὑπογείου, περαστικὸν και ἀδιάφορον ὅλες τὶς ὥρες πού ἐκτυποῦσε στὰ βομβοῦντα αὐτιά του ἓνα παλμὸν κρεμασμένο ρολοῖ. Ἦτο ἓνα παλμὸν ρολοῖ και κάτωθι του ἓνας μικρὸς ἐλαφρὸς ἀνθρωπάκος ἐλκνίκετο ἐπάνω κάτω διαρκῶς. Ἄν γινόταν καλὸ θὰ ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τὸ θεᾶτρο. Θὰ μάθαινε ρολογᾶς και θὰ ἐφτεριανε μικροῦς ἐλαφροῦς ἀνθρωπάκους οἱ ὁποῖοι νὰ λικνίζονται ἐπάνω σὲ μία κούνια φτερισμένη ἀπὸ τὸ ψιλότερο και ἀναπνευστικότερο σύρμα...

Ὅποσοδήποτε, θὰ ἦταν ἓνα αἶθριο γλυκὸ φθινοπωρινὸ ἀπόγευμα ὅταν ὁ Πελοπίδας Καντούνης ἀπετέθη νεκρὸς εἰς τὴν ὑστερὴν κατοικίαν του. Διάβολο! Πόσο τὴν εἶχαν σκάψει βαθειά, πόσο ἐμοίωζε ἐπίσης καὶ αὐτὴ μὲ ὑποβολεῖο. Καὶ ὁ ἥλιος, ἐκεῖ πίσω ἀπὸ τὰ δένδρα, ἓνα λαμπιόνι, ἀκριβῶς σάν ἓνα λαμπιόνι εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ ἀπέραντου κόσμου.

— Κατέβα, Πελοπίδα, στὸ ὑποβολεῖόν σου, ἐκλαυθμύρισε δακρυοσμένος ὁ κωμικὸς τοῦ θιάσου και ἠμπορεῖς νὰ φωνάζεις ὅσο θέλεις δυνατὰ!

Ὀλίγα ἀνθὴ ἐσοκροπίσθησαν κατόπιν ἐπάνω εἰς τὸ

πρόσωπό του — τὰ μοναδικὰ πού ἐδέχθη στὸν κόσμο ἀφ' ὅτου ἐγινε ἠθοποιός. Καὶ ἦτο σάν νὰ ἐκινήθησαν τὰ χέρια του γιὰ μιὰ στιγμὴ, σάν νὰ κάμει πῶς θὰ τὰ πιάσουν.

Γ. ΦΤΕΡΗΣ

ΤΑ "ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΟΥ ΗΘΟΠΟΙΟΥ,"

Παραθέτομεν περιλήψιν ἀπὸ τὰ «Παράδοξα τοῦ ἠθοποιοῦ» τοῦ Νιυτερό πού τοῦ πῶς πρέπει νὰ αἰσθάνεται ὁ ἠθοποιός. «Ὅταν τελειώσῃ ἡ σειρά τῶν σκέψεων τοῦ Γάλλου συγγραφέως, θὰ ζητηθῆ και ἡ γνώμη τῶν ἠθοποιῶν μας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Πρώτος

— Θέλετε νὰ σᾶς πῶ τὴν γνώμην μου ὅσον ἀφορᾷ τὰ προτερήματα ἐνὸς ἠθοποιοῦ; Τὸν θέλω μὲ πολλὴν κρίσιν σάν θεατὴν ψυχρὸν και ἤρεμον. Ἀπαιτῶ συνεπῶς ἀπ' αὐτὸν βαθύτητα, και διόλου εὐαισθησίαν. — Νὰ ἔχῃ τὴν τέχνην νὰ μιμῆται τὰ πάντα καθὸς ἐπίσης και ἴσην δεξιότητα εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῶν χαρακτήρων και τῶν ῥόλων.

Δεύτερος

— Διόλου εὐαισθησίαν;

Πρώτος

— Διόλου. — Ὅταν ὁ ἠθοποιός εἶναι εὐαίσθητος, πιστεύετε ἀληθινὰ ὅτι θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ παῖξῃ δύο φορές συνεχῶς τὸν αὐτὸν ῥόλον μὲ τὴν αὐτὴν θερμότητα και ἐπιτυχίαν; Θερμότητος εἰς τὴν πρώτην παράστασιν, θὰ εἶναι κουρασμένος και ψυχρὸς εἰς τὴν τρίτην. Ἐνῶ ὡς προσεκτικὸς ἀπομιμητὴς και σώφρων μαθητὴς τῆς φύσεως, εὐθὺς μὲ τὴν πρώτην του ἐμφάνησιν ἀπὸ τῆς σκηνῆς, θὰ δώσῃ εἰς τὴν ὑπόκρισίν του τὴν ἀπαιτούμενην δύναμιν. Ἐὰν παῖξῃ εἶναι αὐτός, πῶς θέλετε νὰ παύσῃ νὰ εἶναι αὐτός; Ἐκεῖνο τὸ ἔσποιν ἐνισχύει τὴν γνώμην μου εἶναι ἡ ἀνομοιότης τῶν ψυχολογούντων ἠθοποιῶν. Μὴ περιμένετε ἐκ μέρους τῶν καμμιᾶν ἐνόητα. Ἡ ὑπόκρισις τῶν εἶναι διαδοχικῶς ἀσθενὴς ἢ δυνατὴ, θερμὴ ἢ ψυχρὰ, χλιαρὰ ἢ ὑπερόχος. — Θὰ ὑστερήσουν αὐρισὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἔπου διεκρίθησαν σήμερον.

Ἐνῶ ὁ ἠθοποιός, ὁ ὁποῖος θὰ παῖξῃ μετὰ ψυχραίων σκέψιν και μελέτην τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, θὰ εἶναι ὁ ἴδιος εἰς ὅλας τὰς παραστάσεις και πάντοτε ἐξ ἴσου τέλειος. Τὰ ἐσποῦδασεν ὅλα, τὰ ἐμελέτησε, τὰ ὑπολόγησε, τὰ κατέταξεν εἰς τὸ κεφάλι του, δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἀπαγγελίαν του οὔτε τὸ μονότονον οὔτε τὸ κακόηχον. — Ἐχει τοὺς ἴδιους τονισμούς, τὰς ἰδίας στάσεις και κινήσεις, και ἐὰν ὑπάρξῃ κάποια διαφορὰ ἀπὸ μιᾶς παραστάσεως εἰς ἄλλην, αὐτὴ θὰ εἶναι πάντοτε πρὸς ὄφελος τῆς τελευταίας: θὰ εἶναι ἓνας καθρέπτης, ἔτοιμος ν' ἀντανάκῃ και νὰ παριστᾷ τὰ πράγματα, μὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀκρίβειαν, δύναμιν και ἀλήθειαν.

Μήπως ἡ ὑπόκρισις τῆς Κλαιρὸν δὲν εἶναι κάτι τι

τὸ τέλειον; Παρακολουθήσατέ τὴν ἐντούτοις και θὰ πεισθῆτε ὅτι εἰς τὴν ἔκτην παράστασιν γνωρίζει ἐκ στήθους ὅλας τὰς λεπτομερείαις τοῦ παιζιματός τῆς, ὅλας τὰς λέξεις τοῦ ῥόλου τῆς. Ἐδῆμιούργησε βεβαίως ἓνα πρότυπον τὸ ὁποῖον προσεπάθησε νὰ ἐνσπρωθῆ, και τὸ πρότυπον αὐτὸ τὸ ἐφαντάσθη ὅσον τὸ δυνατόν τελειότερον, ἀλλὰ τὸ πρότυπον αὐτό, τὸ ὁποῖον ἡ φαντασία τῆς ἐδῆμιούργησε, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ ἴδια. Καὶ ὅταν τέλος, χάρις εἰς τὴν μελέτην, κατώρθωσε νὰ προσεγγίσῃ τὴν φαντασίαν τῆς, τότε τὸ πᾶν ἐτελείωσε γι' αὐτὴν νὰ κρατηθῆ ἐκεῖ σταθερῶς, εἶναι ζήτημα μνήμης και μελέτης. — Ὅταν ἀπαξ φθάσῃ εἰς τὸ ὕψος τοῦ δημιουργήματος, τότε πλέον γίνεται κάτοχος αὐτοῦ και ἐπαναλαμβάνει αὐτὸ στερεοτύπως. — Μόνον ἡ ψυχραιμία ἠμπορεῖ νὰ περιορίσῃ τὴν παραφορὰν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

Κατὰ τί διαφέρει ὁ ἠθοποιός τὸν ποιητοῦ, τοῦ ζωγράφου, τοῦ γλύπτου, τοῦ μουσικοῦ; Οἱ μεγάλοι ποιηταί, δραματουργοὶ ἰδίως, εἶναι θεαταὶ ἀκούραστοι πάντοτε ὅτι, συμβαίνει γύρω των, εἰς τὸν φυσικὸν και τὸν ἠθικὸν κόσμον.

Μετάφρασις Μ. ΜΥΡΑΤ

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Εἰς τὸ θεᾶτρον Κυβέλης θὰ παρασταθῆ προσεχῶς τοῦ Ὀσκά Ουάιλδ «τὸ πορτραῖτο τοῦ Ντόριαν Γκρέυ». Ντόριαν ὁ κ. Π. Γαβριηλίδης.

— Τὸ Μελοδράμα ἐτοιμάζει ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ μαέστρου κ. Λαυράγκα τὴν «Μανὸν τοῦ Μασσενέ» κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Βεκιαρέλλη, και τὴν «Νόρμαν».

— Τὴν γενικὴν ἐνορχήστρωσιν τῶν ἀμιγῶν τοῦ «Σιφιρ-Φαῖερ» ἔχει ἀναλάβει ὁ κ. Στέφανος Βαλτετιώτης, διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας τοῦ Μουσικοῦ Θιάσου.

— Εἰς τὸν θιάσον Κυβέλης θὰ παῖξῃ κατ' αὐτὰς ὁ νεαρὸς ἠθοποιός κ. Β. Ἀργυροπούλος, γνωστός εἰς τὸ ἀθηναϊκὸν κοινὸν ἀπὸ προηγουμένης ἐπιτυχίας του μετὰ τοῦ θιάσου τῆς Κυβέλης. Μέχρι τοῦδε εἶχε στρατευθῆ εἰς τὴν Δράμα. Θὰ παῖξῃ προσεχῶς εἰς μίαν κωμῶδιαν.

— Τὴν προσεχῆ Δευτέραν ἡ Κυβέλη θὰ παῖξῃ τὸ νέον δρᾶμα τοῦ κ. Γ. Παξινού «Αἰωνία ἱστορία».

— Ἡ δὲ Δέλα Παπαδιαμαντοπούλου θὰ ἐμφανισθῆ λίαν προσεχῶς εἰς τὸ θεᾶτρον Κυβέλης. Ὁ κ. Βονασέρας μᾶς ἔλεγε κάποτε ὅτι πρόκειται περὶ ταλάντου ἀπὸ τὰ ἐξαιρετικώτερα.

— Πιθανώτατα ἡ δὲ Δέλα Δαλεζίου νὰ συμπράξῃ μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Μελοδράματος. Θὰ ἐμφανισθῆ εἰς τὴν «Μινιόν».

— Εἰς τὴν Κων/πολιν ἀπέθανεν ὁ Παχτικός. Ἐχει μελοποιήσει τὰ χορικά τῶν ἀρχαίων δραμάτων «Ἰφιγενείας» και «Μηδείας». Ἐξέδιδε και τὸ περιοδικὸν «Μουσικὴν ἐπισημοῦν ἐτῶν.

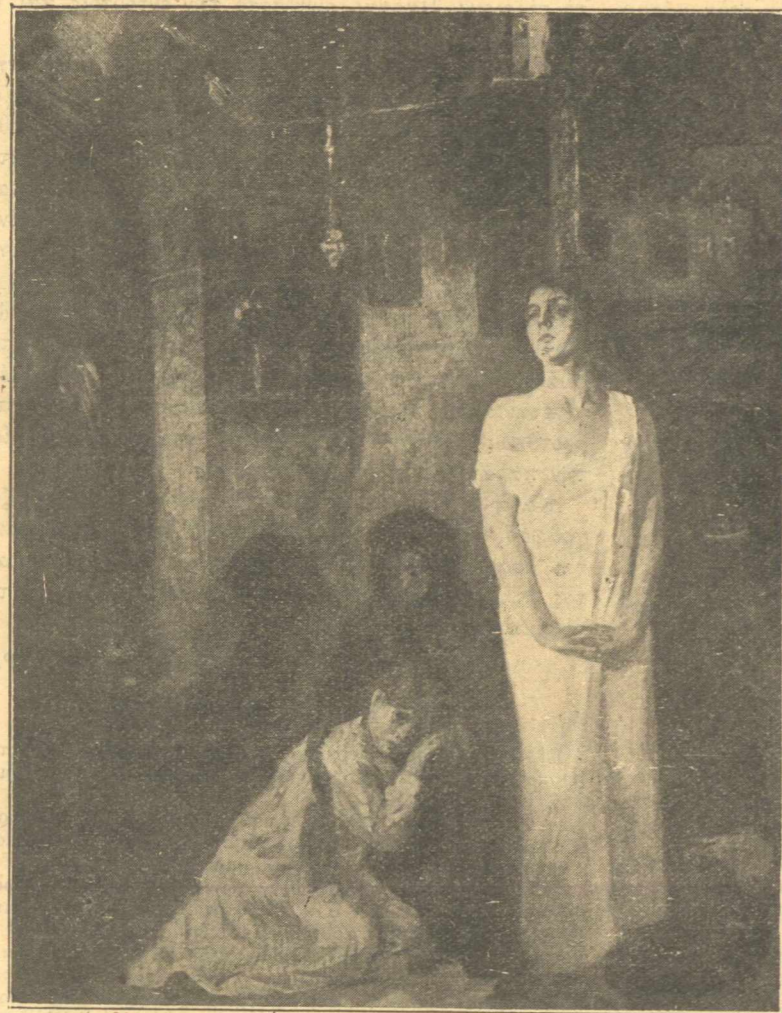
— Ὁ δραματικὸς ἠθοποιός τοῦ θεᾶτρου Κοτοπούλη κ. Αἰμίλιος Βεάκης γράφει τοὺς «Θεατρίνους», ρωμάντσον ἀπὸ τὴν θεατρικὴν ζωὴν.

— Εἰς τὴν πρώτην τοῦ ἔργου τοῦ κ. Ξενοπούλου «Ἐρως θριαμβεύει» ὁ κ. Ταγκόπουλος ἐχειροκροτεῖ λυσσοδῶς. Τ' ἀκούτε, κύριε Ποιότη;

— Παίξεται λίαν προσεχῶς εἰς τῆς Κοτοπούλη ἡ κωμῶδια «Δέκα λεπτά αυτοκινήτων» κατὰ μετάφρασιν τῶν κ. κ. Μυράτ και Σανθάκη. Θὰ ἐμφανισθῆ διὰ πρώτην φορὰν ἐφέτος ἡ νεαρὰ ἠθοποιὸς Μαρίκα Φιλιππίδου.

— Εἰς τὸ αὐτὸ θεᾶτρον θὰ παρασταθῆ προσεχῶς τὴ γαλλικὸν δρᾶμα ὁ «Πλουτοκράτης», μετάφρασις τοῦ κ. Δημητρίου Χατζοπούλου.

— Ὁ θιάσος Φύρστ - Νίκα - Λεπενιώτη ἐτοιμάζει τὴν «Χορεύτριαν τῆς μύρης ταβέρνας», δρᾶμα τὸ ὁποῖον εἶδεν ὁ ἀθηναϊκὸς κόσμος, εἰς τὸν κινηματογράφον κατὰ τὴν περιοδὸν τοῦ παρελθόντος χειμῶνος.

Από την Έκθεση του Ζαπτείου* Θύματα διαγμού*
Υπό Α. Λουκίδη. — (Φωτογ. Γ. Μπούκα).

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
Θ 'ΕΡΩΣ ΘΡΙΑΜΒΕΥΕΙ, *

ΠΡΑΞΙΣ Α'

ΣΚΗΝΗ 5η

ΡΟΖΑ Τι είναι το Μετόχι των βουνών, αγία 'Ηγουμένη; Φυλακή; Ξενορία;

ΗΓΟΥΜΕΝΗ (Η 'Ηγουμένη κοιτάζει μια στιγμή τη Ρόζα χωρίς να της απαντήσει* κι άξαφνα μ' άλλο ύφος πειό αυστηρό αλλά και πειό κοσμικό.) Καί τώρα, σινιορίνα Ρόζα Τοσκάνη... οί δυό μας!

ΡΟΖΑ (Ξαφνιάζεται τάχα και κοιτάζει έντρομη) Ναί, οί δυό μας... δέν είναι κανένας έδω!

* Απόσπασμα από το νέον έργον του κ. Ξενοπούλου το όποιον παρεστάθη εις τό θέατρον Κυβέλης την περασμένη Τρίτη.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ Έλα, πάψε πειά, σέ παρακαλώ, τίς ύποκρισίες! Άφησε αυτό τό ύφος τό γελοίο, πού τό προσποιείσαι τόσο άσχημα, και κάθισε 'κει να μιλήσουμε. Δέν είμαι τώρα ή 'Ηγουμένη* είμαι ή κοντέσσα Δουκάλη και έχω μπροστά μου τήν κόρη του άγαπημένου μου φίλου Έρμάννου Τοσκάνη. (Κάθεται στή μικρή πλευρά του τραπέζιου και δείχνει στή Ρόζα μια καρτέλα κοντά της.)

ΡΟΖΑ (Κάθεται) Μάλιστα! Μά σάς βεβαιώ, κοντέσσα, ότι δέν υποκρίνομαι καθόλου. Έχω τό ύφος πού μου φαίνεται πώς ταιριάζει σ' ένα άγιο Μοναστήρι, κ' έρχομαι έδω μ' όλη μου τή θέλησι και μ' όλη μου τή ευχαρίστησι ν' άφιερωθώ στό Θεό.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ Άλλού αυτά! Άν εξακολουθήσης έτσι, θά θυρώσω! Άπό τό πρωτό σου φωνάζω, άρκει! φθάνει! άρκει!... Έσύ τά ίδια* νομίζεις πώς μπορείς να περιπαίξεις και μένα.

ΡΟΖΑ (Σηκώνει τούς ώμους.) Και στό μετόχι των Βουνών να με στείλετε, θά εξακολουθήσω να σάς λέω, ότι ήλθα για να γίνω καλόγρυχα.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ (Σηκώνεται με θυμό) Έ! μά είσαι άνυπόφορη! Φαντάζεσαι λοιπόν πώς δέν ξέρω έγώ γιατί ήλθες στό Μοναστήρι; Ο πατέρας σου δέν μου είπε, νομίζεις, όλη τήν ιστορία;

ΡΟΖΑ Καθίστε, κοντέσσα, καθίστε. Η ιστορία αυτή άνήκει πειά στα περασμένα. Μού κακοφαίνεται μάλιστα πού μου τή θυμίζετε.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ Α! σου κακοφαίνεται!;... (Σαρκαστικά)

ΡΟΖΑ Σας όρκίζομαι! Ναί, μάλιστα, αγάπησα αυτόν τον όλέθριο άνθρωπο, με τό ίδιο πάθος πού μ' αγάπησε κ' εκείνος. Σάν τήν Τζουλιέτα του Σαλιππερη, φαντάστηκα κ' έγώ ή άνόγητη πώς μπορούσα να πάρω ένα έχθρό της οικογενείας μου προαιώνιο. Ηλθε μάλιστα μέρα, πού με βρήκε έτοιμη να φύγω μαζί του.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ Φρίκη!...

ΡΟΖΑ Και δυό μάλιστα μέρες. Η πρώτη ήταν πρόπερσι, έδω στή χώρα, τότε πού ό καυμένος ό παπάκης με είχε κλείσει στό άπάνω - άπάνω πάτωμα του παλατιού του, και μόνο πού δέ μ' είχε δεμένη κι άπ' τό πόδι μ' άλυσίδα στό χαλκά του τοίχου.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ Μά ό πατέρας σου για τό καλό σου...

ΡΟΖΑ (Τή διακόπτει) Μήν προχωρήτε! Τώρα τό άναγνωρίζω. Όμως ό... δέν μπορώ να προφέρω τόνόμα του, μου κάνει κακό, — ό άνθρωπος εκείνος, ό όλέθριος, κατάφερε πάλι να συγκοινωνήσουμε και να καταστρώσουμε μεταξύ όλάκερο σχέδιο άπαγωγής. Κι' αν δέν μου επικαιαν, κατά καλή μου τύχη, εκείνη τήν ήμέρα, τήν μεταξωτή άνεμόσκαλαπιδού μουστειλε, τώρα βέβαια δέν θάκνα τήνπροσευχή μου έδω μέσα.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ (Σκεπτική.) Ναί, τό ξέρω...

ΡΟΖΑ Η δεύτερη μέρα ήταν πέρσι, τό καλοκαίρι, στό Λυκοῦδι. Ο καυμένος ό παπάκης με είχε κλείσει πάλι στόν πύργο πούχομε 'κει, με τήν ιδέα πώς θά μουν πειό άσφαλισμένη. Και μόνο πού δέ με είχε πετάξει στό σκοτεινό κ' ύγρό υπόγειο με τά ποντίκια.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ Μά για τό καλό σου...

ΡΟΖΑ Σας είπα! τό άναγνωρίζω!... αλλά κ' εκεί τά ίδια. Ο... ό όλέθριος άνθρωπος ήταν έτοιμος να με κλέψη με τή θέλησί μου!... Κι αν δέν άγρυπνοῦσαν οί φύλακες του πατέρα μου — πού για καλή μου τύχη δέν έμοιαζαν τής όσίας Πελαγίας — κι αν δέν νικούσαν στή μάχη, πού έγινε 'κει απέξω από τον πύργο, τούς ανθρώπους του... του έχθρου...

ΗΓΟΥΜΕΝΗ (Συμπληρώνει.) Έσύ βέβαια δέν θά προσεύχουσαν τώρα έδω. Κι αυτό τό ξέρω.

ΡΟΖΑ Τότε ό καυμένος ό παπάκης για τό καλό μου, συλλογίστηκε να με κλείσει στό Μοναστήρι σας. Ξέρει καλά, πώς φυλάγεται με τόση σύστηρότητα, ώστε είναι των άδυνάτων άδύνατο να πατήση ξένος άνθρωπος μέσα, και μάλιστα στόν Παρθενώνα.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ Αυτό να τό ξέρης. Τρεις μόνον άνθρωποι στόν κόσμο έχουν τό δικαίωμα να μουν έδω μέσα: Ο Δεσπότης, ό Πρεβεδοῦρος, κι ό Πρόεδρος του Συμβουλίου των ευγενών, πού είναι ό πατέρας σου. Κανένας άλλος! ό Δόγης από τή Βενετία να έρχονταν ή ό Πατριάρχης από τήν Πόλι, θάμεναν στό κατώφλι.

ΡΟΖΑ Πολύ καλά. Έξακολουθώ. Έγώ άντιστάθηκα. Φοβέρισα μάλιστα πώς θά παίρνα φαρμάκι, κι όχι για τίποτ' άλλο — βλέπετε με τί ειλικρίνεια σας μιλω — παρά γιατί κ' έγώ είχα τήν ιδέα ότι πραγματικώς, από δω μέσα ό... ό έχθρός δέ θά κατώρθωνε να με κλέψη.

ΗΓΟΥΜΕΝΗ (Σηκώνεται έντρομη.) Α! και τώρα ήλθες γιατί σχημάτισες άλλο ιδέα! Πρόσεξε!

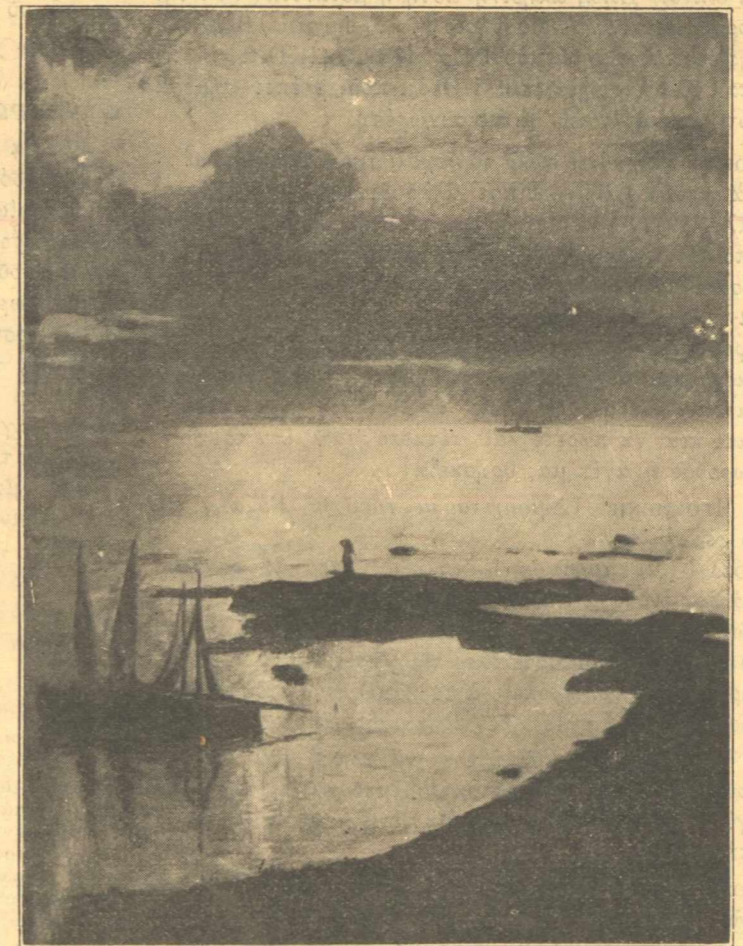
ΡΟΖΑ (Με ήρεμία.) Καθίστε, κοντέσσα, καθίστε. Κάθε άλλο!

ΗΓΟΥΜΕΝΗ Ξέρω κ' έγώ!... (Κάθεται)

ΡΟΖΑ Έχω πάντα τήν ίδια ιδέα για τό Μοναστήρι σας, άλλ' αυτό δέν μ' έμπόδισε να έλθω. Γιατί εν τώ μεταξύ — σε τί θέλετε να σας όρκισθώ — Είδα τό λάθος μου, έπαψα ν' αγαπώ αυτό τον όλέθριο άνθρωπο, κι άπεφάσισα να εξαγισθώ. Είναι αλήθεια, πώς ό παπάκης δέ θέλει να γίνω καλόγρυχα. Θα μάψινε στό Μοναστήρι ως πού να ξεχάσω και να μπορέσω να πάρω κάποιον άλλο. Μά όχι! Καλύτερα καλόγρυχα, Τό λάθος μου ήταν τόσο μεγάλο, τό άμάρτημά μου τόσο φρικτό, ώστε δέν θα μου φθάση όλη μου ή ζωή... (Διακόπτεται για φοβάται τάχα μήν κλάψη).

ΗΓΟΥΜΕΝΗ Όχι δά, Ρόζα μου, και τόσο φρικτό! Άν είναι αλήθεια — γιατί έγώ ακόμη δέν τό πιστεύω, — πώς έπαψες ν' αγαπάς αυτό τον άνθρωπο, ό καλύτερος εξαγνισμός θά ήταν, αν έπαιρνες, με τή θέλησι του πατέρα σου...

ΡΟΖΑ (Τήν διακόπτει ανακηδώντας με όρμη και μ' κλάμματα άληθινά, γιατί τώρα θυμάται άλλον από αυτά πού λέγει.) Δέν είναι τόσο φρικτό!... Μά πώς

Από την έκθεση του Ζαπτείου. * Δύσις εις τό 'Ιόνιον* υπό Α. Κογερίνα (Φωτογ. Γ. Μπούκα).

τὸ λέτε αὐτὸ σεις, ἀγία Ἡγουμένη;!.. Δὲν ξέρετε λοιπὸν πῶς τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν τὸν ἀγάπησα περισσότερον ἀπὸ τὸν πατέρα μου, ἀπὸ τὴν μητέρα μου, ἀπ' ὅτι ἀγαπητότερο εἶχα κ' ἔχω στὸν κόσμῳ; (Μ' ἔξαμη) Δὲν ξέρετε λοιπὸν πῶς τὸν δεχόμουν, πῶς τὸν ἐβλεπα κρυφά, πῶς τὸν ἐσφιγγα στὴν ἀγκαλιά μου, πῶς κολλοῦσα—ὦ! φρίκη!—τὰ χεῖλιά μου στὰ χεῖλιά του; (Σταυρώνομαι τὰ χέρια της στὸ σιῆθος σὰ ν' ἀγκάλιαζε τὸν ἀγαπημένο της.) Ὡ Θεέ μου! Μὰ τί ἄλλη λοιπὸν ἁμαρτία, τί φρικτότερο ἐγκλημα ὑπάρχει γιὰ μιὰ κόρη, σὰν κ' ἐμένα, παρὰ ν' ἀγαπᾶ, νὰ λατρεύῃ ἕνα νέο εἰκοσι χρονῶν, ὁμορφο σὰν ἀγγελο, λαμπρὸ σὰν ἥλιο, καὶ νὰ τὸν ἀγκάλιαζῃ καὶ νὰ τὸν γεμίξῃ φιλιὰ, ἐνῶ ξέρεῖ (μὲ σαρκαστικὴ φροῖνη) πῶς ὁ προπάππος του, ἐδῶ καὶ διακόσια χρόνια, πέ- ρασε μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ τὸν προπάππο αὐτοῦ τοῦ νέου; Μὰ εἶναι ἀποτρόπαιο! (Πέφτει πάλι στὴν καρδέλα της, οἴχνη τὸ κεφάλι της μέσα στὰ χέρια της, στὸ τραπέζι, καὶ κλαίει.)

Ἡ ΗΓΟΥΜΕΝΗ (Ἀπὸ μέσα της, ἐνῶ τὴν κυττάζει μὲ οἴκιο.) Εἶναι ἀληθινὴ αὐτὴ ἡ μετάνοια;... τὴν προσποιεῖται;... Μυστήριον!... (Δυνατά.) Μὴν κάνῃς ἔτσι, ἀγαπητή μου Ρόζα Τσοσκάνη! Ὁ,τι κ' ἂν ἦταν τὸ ἁμάρτημά σου, ὁ Θεός, ποῦ βλέπει σήμερα αὐτὴ τὴ μετάνοια, θὰ σὲ συχωρέσῃ.

ΡΟΖΑ (Σηκώνει πάλι τὸ κεφάλι της.) Νὰ μείνω!.. Νὰ μείνω ἐδῶ!.. Τίποτ' ἄλλο δὲν γυρεύω! Τίποτ' ἄλλο δὲν ἔχω νὰ κάμω!.. πῶς καὶ σεις, κοντέσσα, ἀπὸ τέτοια μεγάλη οἰκογένεια, δοξασμένη, ἀποφασίσατε νὰ χαρίσετε τὰ πλοῦτη σας στὸ Μοναστήρι καὶ νὰ γίνετε Ἡγουμένη; Καὶ σεις μάλιστα τὸ κάματε, ἀφοῦ χαρῆκατε τὸν κόσμῳ, τὴ ζωὴ, τὰ νιάτα σας, ἀκόμη καὶ τὰ γηρατειά σας, ἀφοῦ πήρατε, τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, τρεῖς ἄντρες, καὶ δὲν μπορούσατε πιά νὰ πάρετε καὶ τέταρτο γιὰτὶ δὲν τὸ συχωροῦσε ἡ ἀγία μας θρησκεία!..

Ἡ ΗΓΟΥΜΕΝΗ (Σηκώνεται μὲ ταραχὴ.) Ρόζα, γιὰτὶ τὸ λὲς αὐτό;

ΡΟΖΑ (Μὲ προσποιητὴ ἐκπληξι.) Σὰς κακοφάνηκε; Μὰ δὲν ἐνοοῦσα τίποτα κακό! Ἦθελα ἀπλῶς νὰ πῶ, πῶς ἀφοῦ τὸ κάνατε σεις, ποῦ σὰς ἦταν τόσο δύσκολο, γιὰτὶ δοκιμάσατε ὅλες τίς χαρές, πόσο εὐκολώτερο εἶναι καὶ πρέπει νὰ τὸ κάμω ἐγὼ, ποῦ ἔζησα τόσο λίγο καὶ σχεδὸν δὲν ἐδοκίμασα τίποτα!

Ἡ ΗΓΟΥΜΕΝΗ Αὐτὸ ἤθελες νὰ πῆς ἢ μὴν ἦταν νὰ μοῦλεγε; «Κοντέσσα Δουκάλη, μοῦ κάνεις τώρα τὴν ἀγία, μὰ θὰ σὲ εἶχα καλὴ νὰ τὴν ἔκανες, ὅταν ἦσουν στὴν ἡλικία μου!..»

ΡΟΖΑ (Σηκώνεται.) Μὰ ὄχι, ὄχι! Μὲ παρεξηγήσατε! Πῶς θὰ τῶλεγα αὐτό; Μήπως σεις μὲ προτρέψατε νὰ γίνω καλόγρη; Ἀπεναντίας, μοῦ εἶπατε νὰ πανδρευθῶ μὲ ἐκεῖνον ποῦ θὰ μοῦδινε ὁ πατέρας μου. Ἀλλὰ ὄχι! Ποτέ! Μόνο σ' αὐτὸ δὲν θὰ σὰς ἀκούσω. Καὶ θὰ μείνω ἐδῶ, μαζὶ σας, εἴτε τὸ θέλετε εἴτε μὴ! Τὸ

μόνο μου ὄνειρο τώρα, ἡ μόνη μου φιλοδοξία,—τ' ὀρκίζομαι!—εἶναι νὰ σὰς διαδεχθῶ μιὰ μέρα, ποῦ εὐχομαι στὸ Θεὸ ν' ἀργήσῃ ὅσο μπορεῖ!

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Φίλε κ. Γρ. Ξενοπούλε,

Ἀπὸ τὴν ἐπιστολή σου στὸ «Ἔθνος» τῆς Δευτέρας βλέπω πῶς μὲ παρεξήγησες καὶ πήρες γιὰ εἰρωνεῖα ἐκεῖνα ποῦ ἐγραψα τὴν «Τέχνη» καὶ «Θέατρον» πῶς δηλαδὴ εἶσαι μεγάλου δραματικὸς καὶ ἐγὼ δὲ θὰ σὲ φθάσω ποτέ. Ἡ μόνη εἰρωνεῖα εἶναι τῆς τύχης τῆς δικῆς μου ποῦ πήγε νὰ κάνῃ ἕνα κομπλιμέντο καὶ τὸ πήραν ἀνάποδα. Ἐσὺ δηλαδὴ καὶ ὄχι βέβαια κανεὶς ἄλλος, οὔτε οἱ κ. κ. Διευθυνταὶ τοῦ περιοδικοῦ γι' αὐτὸ δίκαιο ἔχεις ὅταν λὲς πῶς κανένας δὲν πίστεψε πῶς αὐτὰ τὰ λόγια μου ἦταν εἰρωνικά. Μὰ γιὰτὶ ν' ἀνακατεῖς τὸν κ. Μελά σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι, ἀφοῦ ἐγὼ δὲν κάνω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἐπαναλαμβάνω τὰ ἴδια σου τὰ λόγια ποῦ ἔγραψες ἄλλοτε στὸ «Νουμά», ὅτι δηλαδὴ ἐγὼ δὲν θὰ σὲ φθάσω ποτέ; Γιὰτὶ λοιπὸν τώρα διαμαρτύρεσαι, ἀφοῦ καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸ ὁμολογῶ;

Μὲ ὑπόληψιν
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΟΡΝ

Ο ΑΒΕΡΩΦΕΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΗΠΟΣ ΤΟΥ ΒΟΥΔΑ

Εἴμεθα ἡναγκασμένοι, κατόπιν τῶν ὅσα ἐγραψεν ὁ κ. Λαδόπουλος εἰς τὸ «Σκρίπ» διὰ τὸ ζήτημα τῶν πεντακοσίων δραχμῶν τὰς ὁποίας...δὲν ἔλαβεν ἀπὸ τὸν κ. Δροσίνην, νὰ δηλώσωμεν ὅτι ὁ κ. Λαδόπουλος ἔξωθεν τοῦ χρηματιστηρίου καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κ. Κ. Θεοδωρίδου μᾶς ἀνεκοίνοσε, μὲ τὴν παράκλησιν νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ περιοδικόν μας, ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ κ. Δροσίνης δραχμὰς 500 διὰ τὸ ἀποσταλὲν ἔργον του εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ἀβερωφείου δραματικοῦ διαγωνισμοῦ. Ὁ κ. Ξενοπούλε, τὸν ὅποιον ἀναφέρει εἰς τὴν δὴλωσίν του, δὲν παρίστατο εἰς τὴν συζήτησίν μας. Ἐὰν ὁ κ. Λαδόπουλος ἐπιδιώκῃ τὴν διαφήμισιν τοῦ ἔργου του διὰ τῶν μέσων αὐτῶν, τότε ἐπέτυχεν ὁπωσδήποτε τοῦ σκοποῦ του. Τὸ ν' ἀρνήται ὁμοῦς ὅτι εἶπεν ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ ἄλλου προσώπου, αὐτὸ εἶναι πράξις τὴν ὅποιαν ἀφίνομεν νὰ χαρακτηρίσουν οἱ ἀναγνώσταί μας.

Ἀθῆναι 1 Ἰουνίου

Φίλοι κ. Διευθυνταὶ τῆς «Τέχνης καὶ Θεάτρου»,

Θὰ σὰς εἶμαι λίαν εὐγνώμων, ἐὰν εὐαρεστηθῆτε νὰ φιλοξενήσετε εἰς τὰς στήλας τῆς «Τέχνης καὶ Θεάτρου» τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμὰς.

Κατὰ τὴν φιλικὴν συνδιάλεξιν μεθ' ὧμων τοῦ κ. Θεοδωρίδου, καὶ τοῦ σκίτσου τοῦ κ. Ξενοπούλου, ὅχι τοῦ ἰδίου ὅπως ἐκ τυπογραφικῆς ἀβελειᾶς ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Σκρίπ, ἐλέχθη ὑπὸ τὸν εὐθυμολογίαν ὅτι θὰ βραβευθῇ ὁ κ. Κηπὸς τοῦ Βούδα. Τώρα πῶς ἐξεφύρασε τὸ ζήτημα ὅτι εἴτε εἶναι 500 ἀπὸ τὸν κ. Δροσίνην δὲν ἐνθυμούμαι, ἀλλὰ πῶς εἶναι τοῦτο δυνατόν; Μορφαίνεται προφανῶς περὶ παρεξηγήσεως, ἢ ὁποία θὰ εἶναι εὐχάριστον νὰ πραγματοποιηθῇ.

Μετὰ φιλίας καὶ ὑπολήψεως

Κ. ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΤΤΙΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ

Φύλλον συκῆς.

Εἶναι τώρα ἀρκετὰ χρόνια ποῦ τὸ δραματολόγιον τῶν Ἑλληνικῶν θιάσων ἐπλουτίσθη μὲ Ἱταλικά ἔργα τῆς νεωτέρας σχολῆς. Τὴν μεταφραστικὴν ἀρχὴν ἔκαμεν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς «Νέας Σκηνῆς» κ' ἐνεῦθεν, ὁ κ. Ποριώτης, εἰς τὸν ὅποιον ὀφείλονται τὰ ἐκλεκτὰ καὶ πνευματωδέστατα ἔργα τοῦ Τζακόζα, τοῦ Τεστονὶ καὶ τοῦ Μπρακό. Δίπλα εἰς τὰ ὀνόματα αὐτὰ προσετέθη ἤδη καὶ τὸ τοῦ Ἀρνόλδου Φρακαρόλι. Ἔως τώρα εἰς τὸ πολὺ κοινὸν τὸ ὄνομά του ἦτο γνωστὸν ἀπὸ τὰς πολεμικὰς ἀνταποκρίσεις τὰς ὁποίας ἐστειλεν ἀπὸ τὰ βαλκανικὰ μέτωπον ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ «Ἑσπερινοῦ Ταχυδρόμου» τοῦ Μιλάνου. Δὲν ἐφαντάζετο ἴσως κανεὶς ὅτι ὁ δημοσιογράφος ὁ ὅποιος παρηκολούθησε τὴν Ἱταλικὴν ἐκστρατεῖαν εἰς τὴν Τριπολιτίδα, τοῦ ἀγῶνα τῶν Μαυροβουνίων εἰς τὴν Ἀλβανίαν κατὰ τὸ 1912 καὶ τοὺς Συμμάχους εἰς τὴν Μακεδονίαν κατὰ τὸ 1915 θὰ ἔγραψεν ἔργα εἰρηνικά, ὅπως ἡ «Γλυκεῖα Ζωή» καὶ τὸ «Φύλλον συκῆς». Τίποτε ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὸ αἷμα. Κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀνθρωποσφαγῆς καὶ τῆς ἀγρίας πάλης ὁ Φρακαρόλι ἐνεπνεέτο σκηνῆς καὶ ὑποθέσεις τοῦ εἰρηνικοῦ βίου, ἔγραφε τὴν ζωὴν τοῦ σαλονιοῦ ὑπὸ τὸν κρότον τοῦ κανονιοῦ καὶ τὸ ἀνατριχιαστικὸν σφύριγμα τῆς ὀδίδος, ἢ ὁποία διαμελίζει κορμιὰ γιγάντων καὶ ἀμούστακων παλληκαριῶν. Τὸ πρῶτον ἔργον του, τὴν «Γλυκεῖα Ζωή», τὴν ἐνεπνεύσθη ἕνα ἀπόγευμα ὀκτωβριανῆς ἡμέρας, εἰς τὴν Δέρναν, τὴν πράσινη αὐτὴ πολιτεία τῶν κυρηναϊκῶν φοινίκων. Παρηκολούθει τότε τὴν ἐκστρατεῖαν τῶν συμπατριωτῶν του εἰς τὴν Τριπολιτίδα. Ἡ «Γλυκεῖα Ζωή» ἐσφουρίσθη εἰς τὸ θέατρον «Μαντζόνι» τῆς Νεαπόλεως. Ὅταν ἠρώτησεν ὁ συγγραφεὺς τὸν θιασάρχην Βιργίλιον Τάλι ἂν θὰ ξαναπαρασταθῇ τὸ ἔργον του, ἐκεῖνος τοῦ ἀπήντησεν:

— Εἶναι ἡ κωμῳδία σου θαμμένη.

— Καὶ ὁμοῦς εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον ἐπίστευα καὶ πιστεύω ἀκόμη, προσέθεσεν ὁ Φρακαρόλι.

— Οὔτε γιὰ ὄνειρο μὴν τὸ σκέπτεσαι! ἀπήντησεν ὁ θιασάρχης.

Ὁ ἠθοποιὸς Τζοδαννὶ ἀνέλαβε νὰ μεσολαβήσῃ, ἐστάθη ὁμοῦς ἀδύνατον νὰ μεταπεισθῇ ὁ θιασάρχης. Ὁ Φρακαρόλι δὲν ἀηληπίσθη. Ἐγραψεν ἀμέσως κατόπιν τὸ «Φύλλον συκῆς». Ὅταν τὸ ἔγραψεν, ἡ διεύθυνσις τοῦ θεάτρου «Ὀλύμπια» ἐζήτησε νὰ πρωτοπαυχθῇ τὸ νέον ἔργον του εἰς τὸ θέατρον τῆς. Ὁ συγγραφεὺς παρεξενεῦθη διὰ πρότασιν ἢ ὁποία τοῦ ἐγένετο ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ πρώτου ἔργου του. Τὸ ἐτελείωσεν εἰς τὴν Ἑλβετίαν καὶ εἰς τὰς 13 Μαΐου 1913 παρεστάθη εἰς τὸ θέατρον «Φιορέντι» τῆς Νεαπόλεως. Κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ συγγραφεὺς ἦτο εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Εἰς τοὺς κριτικοὺς κατ'

ἀρχάς, πρὸ τῆς παραστάσεως, ὁ τίτλος δὲν ἤρρεσεν, ἐθεωρήθη ὡς πολὺ... γυμνός. Ὅταν παρεστάθη ὁμοῦς, ὅλοι ἀνεγνώρισαν ὅτι δὲν εἶχε τίποτε τὸ σόκιν. Ὁ συγγραφεὺς γράφει εἰς τὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου του ὅτι «τὸ κακὸν θὰ ἦτο ἐὰν... ἔλειπε τὸ φύλλον τῆς συκῆς».

Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ καὶ συγγραφεὺς κ. Στεφάνου Δάφνη καὶ παίζεται ἀπὸ ἡμερῶν εἰς τὸ θέατρον Κυδελλῆς. Ἦρρεσε πολὺ ὁ πνευματωδέστατος λεπτὸς διάλογός του καὶ ἡ κίνησις τῶν προσώπων ἐπὶ τῆς σκηνῆς, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὄλα ἐνδιαφέρον. Ἡ Κυδελλή εἰς τὸν ρόλον τῆς Λουσιάννας ἦτο χαριτωμένη. Πολὺ φυσικὴ ἢ ὑπόκρισις τῆς. Ἀναμφισβητήτως τὸ ἔργον, παρ' ὄλην τὴν ἀξίαν του, ἐκερδήθη πολὺ ἀπὸ τὴν ὑπόκρισιν τῆς Κυδελλῆς. Ὁ θιάσος δλόκληρος εἰς τὸ «Φύλλον συκῆς» ἔχει μίαν ἐμφάνισιν παρισινήν. Τῶν γυναικῶν τόσον κομψὴ εἶναι οἱ τουαλέττες ὅστε μερικὲς κυρίες ἀπὸ τὴν πλατεῖαν παρηκολούθησαν τὸ ἔργον χωρὶς ν' ἀντιληφθοῦν τὴν ὑπόθεσιν.

Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ δευτέρου ἔργου, ἡ «Γλυκεῖα Ζωή», παρεστάθη εἰς τὴν Ρώμην μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ κατόπιν μὲ μεγαλυτέραν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐσφουρίσθη εἰς τὴν Νεάπολιν. Δὲν εἶναι πολὺ περιεργον αὐτό;

Ἐρασιτεχνικὴ παράστασις.

Εἰς τὰ «Ὀλύμπια» τὴν περασμένην Δευτέραν ἐδόθη ἡ παράστασις τοῦ συλλόγου τῶν ἐρασιτεχνῶν ὑπὲρ τῶν σχολῶν τῶν ἀπόρων παιδῶν τοῦ «Παργασοῦ». Παρευρέθησαν ὁ βασιλεὺς, ἡ βασίλισσα καὶ οἱ λοιποὶ πρίγκιπες. Κόσμος ἐκλεκτὸς εἰς τὴν πλατεῖαν, τὰ θεωρεῖα καὶ τὸν ἐξώστην. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνανε καὶ τὸ μονόπρακτον δράμα τῆς κ. Καζαντζάκη. «Ὁ ἄρχοντας καὶ ἡ μικρὴ τοῦ γυναικῆ», τὸ ὅποιον παρεστάθη ὑπὸ τῶν δεσποινίδων Ε. Ν. Λάσκαρη καὶ Ε. Δαμασκηνοῦ καὶ τῶν κυριῶν Οἰκονομίδου καὶ Θεοχάρη. Εἰς τὰς παραστάσεις αὐτὰς τὸ κοινὸν δὲν φανερώνει τὸν ἐνθουσιασμόν του. Καὶ ἂν ὑπάρχουν ἔργα ἀξία προσοχῆς τὰ ἔργα αὐτὰ σπανιώτατα συγκινοῦν. Εἶναι τὸ κοινὸν τῆς ἐπιδείξεως.

Τὰ πτωχὰ καμαρίνια τῶν ἀρτιστῶν τοῦ μελοδράματος κατεπλημμύρησαν ἀπὸ κόσμον ἀριστοκρατικόν, ἀπὸ κορίτσια μὲ τρυφερὰ πρόσωπα καὶ λυγερὰ κορμιὰ. Ἐκεῖ, ὅπου οὔτε νερὸ δὲν ὑπάρχει τίς ἄλλες βραδείες, ἐχύθησαν ἀφροὶ σαμπάνιας προχθῆς, συνεκρούσθησαν ποτήρια καὶ ἠκούσθησαν λόγια ἠθικῆς

ελευθερίας. Τό θέαμα ἦτο πολὺ περιέργων. Ἀνάμεσα εἰς τίς κυρίες τῆς ἀριστοκρατίας, μὲ τὰ πούδραρισμαμένα πρόσωπα καὶ τὰ βραμμένα μάτια, εἶχαν ἀναμιχθῆ καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς σκηνῆς, μὲ τὰ ρούχα τῆς ἐργασίας των, παρατήρουν ὄλον αὐτὸν τὸν κόσμον ὁ ὁποῖος τὴν ὥραν ἐκεῖνην ἦτο ἡ συντροφία των, τὸ πλῆθος των, καὶ ὁ ὁποῖος μετὰ μίαν ὥραν θὰ ἦτο μακρῶς, πολὺ μακρῶς, στὴ βίλλα ἢ στὸ μέγαρον. Ἡ κίνησις τοῦ παρασκηνίου εἶχε πολὺ ἐνδιαφέρον τὴν βραδεῖα αὐτὴ καὶ αὐτὸ θὰ τὸ παρατήρησε πολὺ καλὰ ὁ κ. Γ. Τσοκόπουλος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀναλάβει τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐρασιτεχνικῆς παραστάσεως.

Ὁ «Φιλάργυρος»

Εἰς τὸ θέατρον τῆς Ἀγνῆς Ρεζάν (πρώην Ἀλάμπρα) παρεστάθη ὁ «Φιλάργυρος» τοῦ Μολλιέρου ἀπὸ τὸν ἠθοποιὸν κ. Λύσανδρον Λύτραν. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ κ. Λύτρα εἶναι ἀναμφισβήτητος. Παρατηρήθη κίνησις εἰς τὸ θέατρον αὐτό, ὅχι μόνον τοῦ συνήθους ἀκροατηρίου, ἀλλὰ καὶ κόσμου ἐκλεκτοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἐφυγε δυσηρεστημένους ἀπὸ τὴν παράστασιν τοῦ «Φιλάργυρου».

«Νιτούς»

Ὅταν τὰ θεατρικὰ προγράμματα τῶν ὀπερετῶν ἀναγγέλλουν τὴν Νιτούς, τὸ κοινὸν δὲν δείχνει ἐνδιαφέρον. Καὶ ὅμως τὴν περασμένη Δευτέρα ἐπῆγεν εἰς τὸ «Κεντρικόν» μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον, διότι θὰ ἐδύλεπεν εἰς τὸν ρόλον τῆς Νιτούς τὴν κ. Ροζαλίαν Νίκα. Διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς ὀπερέττας σημειοῦμεν ὅτι, ὅταν πρὸ ἐτῶν παρεστάθη ἡ Γαλλικὴ αὐτῆ ὀπερέττα εἰς τὸ θέατρον τοῦ Συντάγματος, τότε ἐρρίζωσεν εἰς τὸν κ. Παπαϊωάννου ἡ ἰδέα τοῦ σχηματισμοῦ θιάσου ἐιδικοῦ διὰ τὴν ὀπερέτταν. Καὶ ἡ ἰδέα του αὐτῆ ἐπέτυχε θριαμβευτικώτατα. Εἶναι μερικὲς ἱστοριοῦδες ἄγνωστες, καὶ ὅμως τὸσον φωτεινῆς καὶ παρήγορες στὸν καλλιτέχνη ἢ στὴν καλλιτέχνίδα ποὺ ἀγωνίζεται νὰ πείσῃ τὸ κοινόν, τὸ δύσκολον κοινόν, ὅτι δὲν ἀπέθανεν...

Ἐπιθεωρήσεις

Ἡ πρώτη ἐπιθεώρησις, κεντρικοῦ μᾶλλον θεάτρον, ἐδόθη εἰς τὸ «Ἀθήναιον» ὑπὸ τοῦ θιάσου Ν. Πλέσσα τὴν περασμένη Δευτέρα. Τραγουδάκια, βάνκυση σάτυρα τῶν ἐπικαίρων πολιτικῶν γεγονότων, χυδαιολογίαι εἰς τὰ περισσότερα σημεῖα, χοροὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἰδοὺ τὰ κυριώτερα στοιχεῖα τῆς ἀποτυχίας τῆς.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐτοιμάζονται τὰ «Πανθηναία», τὸ «Πανόραμα» καὶ τὸ Ἐφιρ-Φαλέρ». Οἱ ἐνδιαφερόμενοι συγγραφεῖς βεδχιώνουν ἀπὸ τοῦδε ὅτι ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς αὐστηρᾶς οὐδετερότητος εἰς τὰ πολιτικὰ νοήματα.

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ

Τί λέγουν οἱ κ. κ. Σαμάρας, Λαυράγκας, Καλομοίρης

Εἰς τὸ Στάδιον πρὸ ἡμερῶν ἐψάλη ὑπὸ δμάδος στρατιωτῶν ὁ ἐθνικὸς ὕμνος. Εἰς τοὺς μουσικῶς μὲς κύκλους ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν ἢ βραδυτάτη ἐκτέλεσις τοῦ ἐθνικοῦ ὕμνου, ὁ ὁποῖος συνήθως ἐκτελεῖται μετὰ γοργότητος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προκαλεῖ ἀκράτητον ἐνθουσιασμόν.

Ὁ κ. Σαμάρας, τοῦ ὁποῖου ἐξηγήσαμεν τὴν γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, μᾶς εἶπεν ὅτι βεβαίως εἰς ἄλλας περιστάσεις δὲν ἐπιστρέπονται παραλλαγαὶ εἰς τὸν ὕμνον. Τὸ ὅτι ὅμως ἐν τῷ Σταδίῳ ἐξετελέσθη κάπως βραδέως τούτο οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει. οὐδὲ ὑπέστη κ μίαν παραλλαγὴν ὁ ἐθνικὸς μὲς ὕμνος.

Ὁ κ. Λαυράγκας, μετὰ τοῦ ὁποῖου συνωμιλήσαμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ Μάντζαρος δὲν ἐφραντάσθη ποτὲ ὅτι ἡ σύνθεσις του αὐτῆ θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὸν ἐθνικὸν ὕμνον. Εἶναι μία μπουαλιτέ ἢ ὁπρία ἀρέσει καὶ ἐνθουσιάζει μὲ τὴν γοργὴν τῆς ἐκτέλεσιν. Ὅπως ἐξετελέσθη εἰς τὸ Στάδιον ἔδωκε τὴν ἐντύπωσιν εἰς ὄλους ἐνὸς μόδας φρονεῖται ἀπελευθεριτικῶς, θλιβεροῦ.

Ὁ κ. Καλομοίρης μᾶς ἐστειλετὴν κάτωθι ἐπιστολήν.

Ἄγαπητοὶ Διευθυνταί,

Μοῦ ζητᾶτε τὴ γνώμην μου γιὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ χρόνου στὴν ἐκτέλεσι τοῦ Ἑθνικοῦ μὲς ὕμνου· νὰ σᾶς τὴν εἰπῶ σὲ δύο λόγια. Βρίσκω πῶς μὲ κανέναν τρόπο δὲν ἐπιτρέπεται καλλιτεχνικῶς ἢ τόσο μεγάλη παραλλαγή ἀπὸ τὸν χρόνον τὸν καθιερωμένον ἀπὸ τὸ Μάντζαρο καὶ τὴν παράδοσιν: Ἀ· γιατί εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετη πρὸς τὸ χαρακτῆρα τῆς μουσικῆς καὶ τὴ θέλησιν τοῦ συνθέτη καὶ Β· γιατί εἶναι καὶ ὀλίγη ἀντίθετη πρὸς τὸ χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως τοῦ Σολωμοῦ.

Ὁ ὕμνος μας δὲν ἔχει θρησκευτικὸν χαρακτῆρα οὔτε στὴν ποίησιν οὔτε στὴ μουσικῆ ὅπως λόγου χάριν ὁ Ἀγγλικὸς ἢ ὁ Αὐστριακός, εἶναι ὅμως στὴν ἐλευθερίᾳ ὅπως ἀπάνω κάτω ἡ Μαρσελλικὴ καὶ θέλει ζωὴ καὶ κίνησιν στὴν ἐκτέλεσίν του. Ἡ ἀργὴ ἐκτέλεσις χωρὶς νὰ τοῦ δίγη τὴ θρησκευτικὴ μεγαλοπρέπεια ἐνὸς Ἀγγλικοῦ Αὐστριακοῦ ἢ Ρωσικοῦ ὕμνου, τὸν ἐκφυλλίζει σὲ μίαν ἀπλή ζακυθινιά καντάδα.

Μὲ ἀγάπην

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Οἱ «Παλιάτσι» τοῦ Λεονκαβάλλο ἐκινηματογραφῆθησαν. Ὁ μουσουργὸς συνέθεσε νέαν μουσικὴν διὰ τὴν κινηματογραφικὴν ταινίαν. Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ προβληθῆ εἰς τὸ Παρίσι, ἡ διεύθυνσις τῆς «Ὁπερας» διεμαρτυρήθη καὶ κατόρθωσε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν παράστασιν. Οἱ δικηγόροι τῆς «Ὁπερας» ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ πελάται των ἔχουν συμβόλαιον μὲ τὸν μουσουργὸν διὰ τοῦ ὁποῖου δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἄλλον θίασον, ἐκτὸς τῆς «Ὁπερας» νὰ παῖξῃ τοὺς «Παλιάτσους». Ἡ ὑπόθεσις συζητεῖται εἰς τὸ δικαστήριον. Ἡ κινηματογραφικὴ ἐταιρεία προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τοὺς δικαστὰς ὅτι ἄλλο εἶναι ὄπερα καὶ ἄλλο ταινία κινηματογράφου.

— Ἐκινηματογραφῆθη εἰς τὸ Παρίσι ὁ «Ὁθέλλος», πιθανώτατα δὲ θὰ κινηματογραφηθῆ καὶ ὁ «Ρουί—Μπλάς» τοῦ Οὐγκώ.

— Ἡ διάσημος χορεύτρια Νιπιερκόφσκα παίζει τὴν νέαν ταινίαν «Καρδιά καὶ καρδιές».

— Εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἡ ἀστυνομία ἠμπόδισε τὰ παιδιὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν κινηματογράφον.

— Ἰδοὺ καὶ μία ἐνδιαφέρουσα στατιστικὴ. Εἰς τὸ Παρίσι ἀπὸ τὸν Νοεμβρίου τοῦ 1914 μέχρι τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τοῦ 1915 εἰσηλθόν εἰς τοὺς κινηματογράφους 12,750,489 ἄνθρωποι. Ἐνῶ εἰς τὰ θεάτρα καὶ εἰς τὰ κινώματα, κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα, εἰσηλθόν 6,083,766.

ΛΕΩΝΙΔΑ ΑΝΔΡΕΪ ΕΦ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΙΒΑΝΟΒΝΑ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ 4

—Παρεστάθη εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον ὑπὸ τοῦ θιάσου Κυβέλης—

Τὸν Χειμῶνα τοῦ 1915

Μετάφρασις Σ. ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΑΛΕΞΗΣ Κατερίνα! . .

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Ἦθελες νὰ μὲ σκοτώσῃς! . . . Τιποτένις! . . . (κρῦβει μὲ τὰ χέρια τῆς τὸ πρόσωπό τῆς καὶ ἀφίνει τὸ κεφάλι τῆς νὰ κλίνη πρὸς τὰ πίσω, ὡς νὰ πρόκειται μετὰ μιά στιγμὴ νὰ λιποθυμήσῃ. . .

ΑΛΕΞΗΣ Πήγαινε τώρα, Κατερίνα! . . . εἶσαι ἔξω φρενῶν!

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (σιρέφεται πρὸς αὐτόν). Ἀλέξη! . . . Ἀλέξη! . . . ἤθελε νὰ μὲ σκοτώσῃ! . . . ὁ Θεὸς μ' ἔσωσε! . . . μόνο ὁ Θεός, χάριν τῶν παιδιῶν . . . (ἀποτόμως λύεται εἰς λυγμοὺς καὶ ἀπομακρύνεται. Ὁ Ἀλέξης τὴν ἀκολουθεῖ).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (κάνει μερικὰ βήματα πρὸς τὴ θύρα). Ἐξω! Ἐξω! . . . ἐγὼ . . . ἐγὼ . . . θὰ σοῦ δεῖξω ἐγὼ τὸ Θεό σου! . .

ΒΕΡΑ (φρότιουσα). Γιώργη! . .

ΦΟΜΗ Ἄκουστε . . .

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θὰ σοῦ δεῖξω ἐγὼ τὸ Θεό σου! . .

ΦΟΜΗ Μὰ ἀκουστε λοιπόν! . . .

ΒΕΡΑ Γιώργη! . . λυπήσου με! . . Δὲν μπορῶ ν' ἀκούω τέτοια λόγια! . . Νερὸ! . . Ἄγιο νερὸ! . .

ΦΟΜΗ Αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ τὰ λέτε! . . ἀκουστε . .

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Καλὰ λοιπόν! . . δὲς τῆς λίγο νερὸ! . . . (Ἡ Βέρα πίνει εἰς ὑστερικὴν σχεδὸν εὐρισκομένη κατάστασιν λίγο νερὸ ποὺ τῆς δίνουν. Μπαίνει ὁ Ἀλέξης, ὅστις κυττάζει εἰσερχ. μὲ προσοχὴν πρῶτα τὴν μητέρα του καὶ ἔπειτα τὸν ἀδελφὸ του. . .)

ΑΛΕΞΗΣ Τί ἐπαθες, μητέρα;

ΒΕΡΑ Τίποτα! . . Πέρασε!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Γιατί τὴν ἀφησες νὰ μπῆ ἐδῶ μέσα;

ΑΛΕΞΗΣ Δὲν μπόρεσα νὰ τὴν κρατήσω! Εἶναι τρελλή.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Γιατί κλαῖνε τὰ παιδιὰ;

ΑΛΕΞΗΣ Γιατί τὰ ντύνουν! . . Σκοπεύεις ὅμως πολὺ ἄσχημα, Γιώργη!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χμ! . . Νομίζεις, δηλαδή, ὅτι θάταν καλύτερα ἂν τὴν σκότωναν;

ΑΛΕΞΗΣ Ἴσως!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ἐ! . . Βλέπεις . . δὲν ἔμαθα νὰ σκοπεύω.

ΑΛΕΞΗΣ Τότε νὰ μὴν πιάνης ἔπλα!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ἀλέξη! . .

ΑΛΕΞΗΣ Καλὰ! . . μὴ θυμῶνης! Νομίζω πῶς κ' ἐγὼ ἐτρελλάθηκα λίγο! . . Κοντεύω νὰ γίνω σὰν κ' ἐσᾶς! . . Πρὸ πάντων φόρεσε ἕνα ρούχο! . . Ποῦ εἶναι τὸ σακκάκι σου; . . Στὸ γραφεῖό σου ἴσως; . .

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ναι! . . ἀλλὰ ἄς λείψῃ! . . δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ τὸ φορέσω!

ΑΛΕΞΗΣ Εἶναι ἀνάγκη! . . Δὲν εἶναι καθόλου ὀμορφο νὰ τριγυρίζῃς ἔτσι! . . Λέγε ὅ,τι θέλεις! Τὸ φόρεμα συμβολίζει τὴν εὐπρέπεια! Ἐνας ἄντρας χωρὶς σακκάκι . . . (πηγαίνει στὸ ἄλλο δωμάτιο)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ἀλέξη! . .

ΒΕΡΑ Ἀστειεύεται γιὰ νὰ σὲ ἡσυχάσῃ! . . Σ' ἀγαπᾶ τόσο πολὺ! . . Πρέπει νὰ πιῆς λίγο κρασί!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δώσέ μου! . . (Ἡ Βέρα σηκώνεται γιὰ νὰ φέρῃ κρασί ἀπ' τὸ μπουφφέ. Ταυτοχρόνως ἀπὸ δύο διάφορες πόρτες εἰσερχ. ὁ Ἀλέξης κρατῶν τὸ σακκάκι τοῦ Γεωργίου καὶ ἡ Γαλλὶς Γκουβερνάντα φιλάρεσκῃ καὶ μὲ προκλητικὸν ὕφος).

ΓΚΟΥΒΕΡΝΑΝΤΑ (εἰσερχ.) Ἡ κυρία μ' ἔστειλε νὰ σᾶς πῶ . . .

ΑΛΕΞΗΣ Φόρεσέ το, Γιώργη! . . Τί νὰ μᾶς πῆς;

ΓΚΟΥΒΕΡΝΑΝΤΑ Ὅτι θὰ πάρῃ τὴ γούνα τοῦ κυρίου γιὰ τὴν Κάτγια, γιατί κάνει πολὺ κρῦο ἔξω!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Καλὰ! . . καλὰ! ἄς τὴν πάρῃ!

ΓΚΟΥΒΕΡΝΑΝΤΑ Καὶ αὐριο θὰ τὴν στείλῃ ἀμέσως τὴ γούνα πίσω! . .

ΑΛΕΞΗΣ Πολὺ καλὰ! θέλεις τίποτ' ἄλλο;!

ΓΚΟΥΒΕΡΝΑΝΤΑ Ἐγὼ; Ὅχι! δὲν θέλω τίποτ' ἄλλο! (φεύγει, ὁ Γεώργιος τὴν παρατηρεῖ μωσκοκλείοντας τὰ μάτια)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ἄκουσε, μητέρα! ἂν καὶ ξέρω ὅτι αὐτὸ σοῦ εἶναι δυσάρεστο τώρα, σὲ παρακαλῶ πηγαίνε ἐκεῖ μιά στιγμὴ καὶ κύτταξε ἂν ἐντυσαν καλὰ τὰ παιδιὰ, νὰ μὴ κρῦσσουν . . κ' ἐν γένει ἂν . . ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ μιλήσῃς καθόλου εἰς ἐκεῖνη! . .

ΒΕΡΑ Τί νὰ πῶ μαζὶ τῆς; ὅ,τι εἶχα νὰ τῆς πῶ, τῆς τὸ ἔχω πει πρὸ καιροῦ τώρα! Τί ὁμιλία νὰ κάνω ἀκόμη μ' αὐτῆ; Καὶ σὺ τί θὰ κάνης ἐδῶ; . . Μὴ τὸν ἀφήσῃς μόνον, Ἀλέξη!

ΑΛΕΞΗΣ Καλὰ, μητέρα! . . Πηγαίνε! . . Δώσέ μου κ' ἐμένα ἕνα ποτήρι κρασί, Γιώργη. Θέλεις καὶ σὺ, Φομή;

ΦΟΜΗ Ὅχι! . . εὐχαριστῶ! . . (Ἡ Βέρα φεύγει).

ΑΛΕΞΗΣ Πάμε για μια στιγμή, Γιώργη, οι όδοι μας στο γραφείο σου;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Στο γραφείο; Όχι!

ΑΛΕΞΗΣ Καλά!.. Τότε πήγαινε σύ, Φομή, σε παρακαλώ, για μια στιγμή στο διπλανό δωμάτιο! Κάπνισε ένα τσιγάρο! Θα σε φωνάξω έπειτα από λίγη ώρα!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ίσως ο φίλος σου προτιμά να πάη στο σπίτι του!

ΦΟΜΗ Όχι!... μένω εδώ πολύ ευχαρίστως! Έχω καιρό! (πηγαίνει στο γραφείο).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σωστό μουλάρη ο φίλος σου!

ΑΛΕΞΗΣ Καθόλου!.. αλλά από μεγάλη λεπτότητα δεν ξέρει τί να κάνει! Σκέψου τί δύσκολη είναι ή θέση του! Έ! λοιπόν τί σκέπτεσαι τώρα να κάνης, Γιώργη;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Τί να κάνω, Άλέξη;

ΑΛΕΞΗΣ Πές μου!.. πού τὸ ἡῆρες τὸ ρεβόλβερ; ἐνόμισα στὴν ἀρχὴ πὼς εἶχες πάρει τὸ δικό μου!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Τὸ ἀγόρασα προχτές;

ΑΛΕΞΗΣ Έτσι, ἔ; τ' ἀγόρασες; Προμελετημένη λοιπόν ή πράξις;..

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ίσως! Τί φοβερό όμως είναι να ντύουν μέσα στα μεσάνυχτα τὰ παιδιὰ, γιὰ νὰ τὰ πάρουν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ πατέρα τους! Καὶ νὰ κλαίνε!.. Κ' ἡ μικρὴ τυλιγμένη μὲ τὴ γούνα μου!.. Οὐφ! δὲν μὲ μέλει γιὰ τίποτα! Κι αὐτὸ λέγεται ζωὴ, Άλέξη! Τέτοια εἶναι ἡ ζωὴ μου!.. Συμφορὰ καὶ ἀθλιότης!

ΑΛΕΞΗΣ Μὴ δυσαρεστηθῆς γιὰ τὴν ἐρώτησί μου, Γιώργη! Γιὰ πές μου!.. Εἶσαι πεπεισμένος ἐντελῶς γι' αὐτὸ!.. ὅτι δηλαδή... Βέβαια... ἂν ἔχης ἀποδείξεις... ἐγὼ ὅμως ποτὲ δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ ὅτι ἡ Κατίνα μας... .

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μήπως ἐγὼ μποροῦσα νὰ τὸ φαντασθῶ; ὑπάρχουν ὅμως ἀποδείξεις, ἀγαπητέ μου!

ΑΛΕΞΗΣ (δύσπιστος) Βέβαια... ἂν ὑπάρχουν γράμματα... ὅχι! ὅχι! δὲν λέω τίποτα!.. ἀπορῶ μόνο... Κι ὅμως ἐξήσατε μαζί! πέντε ὀλόκληρα χρόνια!.. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σχεδὸν ἔξη!

ΑΛΕΞΗΣ Ναί!.. σχεδὸν ἔξη!.. Σ' ὄλο αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα λοιπὸν δὲν συνῆθη τίποτε παρόμοιο;! Σὺ ὁ ἴδιος τὴν ἔλεγες πάντοτε «μὴ μοῦ ἄπτου!», ὅπως καὶ ὄλοι ἐμεῖς οἱ ἄλλοι! ἐν συντόμῳ δὲν ἐμοιάζε γιὰ γυναίκα πού εἶναι γεννημένη ν' ἀπατήσῃ τὸν ἄντρα της! ἂν πραγματικῶς ἡ Κατίνα... .

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Νὰ τὴν λές Κατερίνα Ἰδάνοβνα! (Σιγῆ) Τί ἔκανε 'κεῖ μέσα; Εἶπες ὅτι εἶναι τρελλή!

ΑΛΕΞΗΣ Έτοιμάζε τὰ πράμματά της ὅταν μπῆκα στὸ δωμάτιό της!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ήτανε... πολὺ τρομαγμένη;..

ΑΛΕΞΗΣ Έτσι φαινότανε τοῦλάχιστον!.. Σοῦ εἶναι ἴσως δυσάρεστο νὰ μιλάμε τώρα γι' αὐτὰ!.. Ἄς μιλήσωμε γιὰ κάτι ἄλλο!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Καλά!.. ἄς μιλήσωμε γιὰ κάτι ἄλλο!.. ὅπως ὅποτε ἦταν εὐτύχημα πού δὲν τὴν πέτυχε καμμιά σφαῖρα!.. Ὅταν σκέπτομαι πὼς μποροῦσε νὰ τὴν ὀρῆ καμμιά σφαῖρα καὶ νὰ τὴν σκοτώσω!.. νὰ τὴν σκοτώσω!.. Τί φρικτὴ λέξις!.. Τὴν ἐπυροβόλησα... Τρεῖς φορές!.. δὲν εἰν' ἔτσι;.. Τρεῖς φορές!

ΑΛΕΞΗΣ Έσπασες ἕνα βάζο μέσα στὸ γραφείο μὲ τὴ μιὰ σφαῖρα!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ἡ δεύτερη σφαῖρα τί πέτυχε;..

ΑΛΕΞΗΣ Δὲν ξέρω!.. Δὲν ἔψαξα ἐδῶ!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Πρέπει νὰ ψάξωμε! Τὴν τρίτη φορὰ ἐπυροβόλησα ἐδῶ!.. Γιὰ πές μου, Άλέξη!..

ΑΛΕΞΗΣ Τί;..

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Νομίζεις πὼς αὐτὸ ἦταν τρέλλα;.. Τί σκέπτεσαι;

ΑΛΕΞΗΣ Πάντοτε τὸ ἴδιο! ὅτι εἶσαι πολὺ κακὸς σκοπευτής!.. Γιὰ πές μου, Γιώργη, ἂν δὲν σοῦ εἶναι πολὺ δυσάρεστο νὰ μιλάμε γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα!.. Δὲν μπορῶ νὰ τὸ φαντασθῶ, ἀγαπητέ μου!.. Ποιὸς εἶναι;.. (Σιγῆ)... ὁ Κορομυσλόβ, ἔ;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Πὼς σοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα γιὰ τὸν Κορομυσλόβ;.. (μὲ δυσπιστία). Γιὰτί ἔπρεπε νὰ ἦταν ἀκριβῶς αὐτός;.. ἔχεις κανένα διδόμενο;.. Γιὰτί ἀνέφερες τὸ ὄνομά του;

ΑΛΕΞΗΣ Τί θὰ πῆ ἂν ἔχω διδόμενο; Έρώτησα ἀπλῶς!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μὰ εἶπες «ὁ Κορομυσλόβ!»

ΑΛΕΞΗΣ Μὰ ναί, νὰ πάρ' ὁ διάβολος!.. ἔκανα μιὰ ἐπιθεώρησι μὲ τὸ νοῦ μου σ' ὄλους πού γνωρίζω, κι αὐτὸς μοῦ φάνηκε τὸ μόνο πρόσωπο πού μπορεῖ νὰ κινήσῃ περισσότερο τὸ ἐνδιαφέρον! Εἶναι καλλιτέχνης καὶ συγχρόνως ὄρατος ἄνθρωπος! Έκτὸς αὐτοῦ ἡ Κατίνα πῆγε πολλὰς φορές στὸ ἀτελιέ του!.. ἔπειτα αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος κάνει τὴν ἐντύπωσι ὅτι εἶναι ἱκανὸς γι' αὐτὲς τίς δουλειές! αὐτὸ εἶναι τὸ μόνο διδόμενο πού ἔχω!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Εἶσαι τρελλός! ὁ Κορομυσλόβ!.. ὁ Παῦλος εἶναι φίλος μου!.. ὁ μόνος ἀληθινὸς καὶ εἰλικρινὴς φίλος μου! Όχι! Όχι!.. εἶναι ὁ Μεντικὸβ!.. Μάλιστα! ὁ Μεντικὸβ!.. Σοῦ φαίνεται παράξενο κι ὅμως αὐτὸς εἶναι!..

ΑΛΕΞΗΣ Δὲν ἀπορῶ, ἀφοῦ μοῦ τὸ βεβαιώνεις!.. Γιὰ πές μου ὅμως, ποιὸς Μεντικὸβ;.. ὁ Ἄρχαδιν Μεντικὸβ μήπως;..

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Τί σημαίνει πάλι αὐτὸ; τόσο δύσκολα καταλαβαίνεις;.. Μάλιστα! αὐτὸν τὸν Μεντικὸβ ἐνόησ! Δὲν ὑπάρχει δὲ κανένας ἄλλος Μεντικὸβ! Πάψε, σὲ παρακαλῶ, αὐτὴν τὴν κωμῳδίαν, Άλέξη! ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐρχότανε κάθε ἡμέρα στὸ σπίτι μας καὶ σοῦ τώ-

ρα κάνεις σὰν ν' ἀκούς γιὰ πρώτη φορὰ τ' ὄνομά του! ΑΛΕΞΗΣ Αὐτὸς ὁ χαμένος;.. ξέρεις, Γιώργη, βρίσκεις σὲ τέτοια ψυχικὴ κατάστασι πού... μὴ δυσαρεστηθῆς ὅμως μαζί! μου!.. εἶχα καλύτερη ἰδέα γιὰ τὴν ἀντίληψί σου!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ἄλήθεια;

ΑΛΕΞΗΣ Ναί! ἀλήθεια! Πὼς μπορεῖ κανεὶς μὲ τέτοια μόνο ἀπλὴ ὑπόθεσι νὰ σκοτώσῃ ἕναν ἄνθρωπο;.. Μόνο στὴν τύχη τὸ ὀφείλεις πού δὲν ἔγινες ὀλοφόνος! Ήτανε μεγάλο εὐτύχημα πού δὲν ξέρεις νὰ σκοπεύης! Εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός μου καὶ σοῦ ὀφείλω πολλά!.. ἀλλὰ - νὰ μὲ συγχωρήσῃς πού ἐκφράζομαι τόσο ἐλεύθερα καὶ μὲ τόση εἰλικρίνεια-ἄνθρωποι σὰν ἐσένα δὲν πρέπει νὰ πιάνουν ὄπλα!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μά! Ἄλέξη!.. Ἄλέξη!

ΑΛΕΞΗΣ Μὴ θυμώνῃς πού σοῦ μιλῶ ἔτσι ἐλεύθερα! (θέλει νὰ φύγῃ)

ΓΙΩΡΓΗΣ Πού πάς;

ΑΛΕΞΗΣ Στὴν Κατίνα!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ἄγαπημένο μου παιδί, εἶσαι γερό παιδί καὶ θὰ γίνῃς πολὺ δυνατὸς κι ὄρατος ἄνδρας!.. ἀλλὰ εἶσαι ἀκόμη μόλις εἰκοσιδύο ἐτῶν!..

ΑΛΕΞΗΣ Παρακαλῶ... εἰκοσιτριῶν!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Έστο! εἰκοσιτριῶν! ἀλλὰ, καὶ εἰκοσιτριῶν χρονῶν ὅταν εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ξέρει πολὺ λίγα ἀπ' τὴ ζωὴ! Πιστεύεις ἴσως ὅτι μόνον οἱ δυνατοὶ εἶναι ἐπικίνδυνοι στὴ ζωὴ καὶ μόνον αὐτοὺς πρέπει νὰ φοβόμαστε! Όχι! Όχι, παιδί μου! Τοὺς δυνατοὺς τοὺς φοβοῦνται μόνον οἱ ἀδύνατοι κ' οἱ χαμένοι! Οἱ δυνατοὶ ὅμως ὅπως, σὺ κ' ἐγὼ, ἂν θέλῃς, πρέπει νὰ προφυλάσσονται καὶ νὰ φοβοῦνται αὐτοὺς τοὺς χαμένους! Αὐτοὶ οἱ χαμένοι εἶναι οἱ ἐπικίνδυνοι γιὰ τοὺς δυνατούς! Πὼς μπορεῖ ἕνας Κορομυσλόβ νὰ ἀποπλανήσῃ καὶ νὰ μοῦ πάρῃ τὴν γυναίκα μου, ἀφοῦ ἐγὼ εἶμαι δυνατότερος ἀπ' αὐτὸν κ' ἔχω πνεῦμα καὶ χαρίσματα ὅσα κ' αὐτός, κ' ἐπομένως παλαίωμεν μὲ ἴσα ὄπλα;.. Ἄλλὰ ἕνας τέτοιος χαμένος ἄνθρωπος, ἀπ' τὸν ὅποιον νομίζει κανεὶς ὅτι εἶναι ἀπολύτως ἀσφαλῆς, τὸν ὅποιον οὔτε προσέχει κἄν, γιὰτί ἔρπει σὲ χαμηλότερον ἐπίπεδον, εἰς τὸν ὅποιον ἐπιβάλλεται κανεὶς μὲ τὸ βλέμμα μόνο, ἕνα τέτοιο ἀξιολύπητο ὑποκείμενο, τὸ ὅποιον ἔχει ἐπίσης τοὺς ταπεινοὺς του πόθους καὶ ὀρέξεις, τὸ ὅποιον δὲν μπορεῖς οὔτε νὰ προσδάλῃς, τὸ ὅποιον ξεγλιστρᾷ καὶ τρυπώνει παντοῦ, τὸ ὅποιον ἀνέχεται καὶ νὰ τὸ φτύνουν, τὸ ὅποιον ἀνοιγοκλείνει πάντα φοβισμένα τὰ μάτια, ἐπὶ τέλους σὲ μιὰ στιγμή πού βρίσκει εὐκαιρίαν, ἂν ἡ σύζυγος... .

ΑΛΕΞΗΣ Αὐτὰ δὲν μπορῶ νὰ τ' ἀκούω!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Έπειτα ὑπάρχει καὶ κάτι ἄλλο ἀξίον προσοχῆς!.. ἐκεῖνο πού κάνει ἕνα τέτοιο ἄνθρωπο ἐπιθυμητὸ σὲ μιὰ γυναίκα εἶναι ὅτι ἕνα σφάλμα μαζί

του δὲν περνᾷ γι' ἀμάρτημα! Εἶναι λοιπὸν ἄντρας ἕνας τέτοιος παληῶνθρωπος;.. Πλησιάζει ἔρπων στὸ σκοτάδι, καὶ... ἔπειτα μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν πετάξῃ ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα, μπορεῖ νὰ τὰ λησμονήσῃ, εἰλικρινῶς καὶ τιμίως νὰ τὰ λησμονήσῃ, ὅπως μόνον οἱ γυναῖκες ξέρουν νὰ λησμονοῦν! μπορεῖ νὰ θυμώσῃ ἂν ὁ παληῶνθρωπος ἔχῃ τὴν ἀναίδειαν νὰ τοὺς θυμίσῃ καμμιά φορὰ αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι! Πὼς; ἐγὼ;.. μ' αὐτόν;..!! Συνήθως οἱ παληῶνθρωποι αὐτοὶ εἶναι ἀνίκανοι... Μὰ δὲν ὑπάρχει κονιάκ στὸ σπίτι;... Αὐτὸ δὲν εἶναι κρασί!.. Εἶναι καθαρὸ νερό!.. Δῶσέ μου γλήγορα κονιάκ!.. (ὁ Ἄλέξης σιωπῶν ζητεῖ κονιάκ στὸ μπουφφέ). Αἰσθάνομαι τέτοια κούρασι σ' ὄλα μου τὰ μέλη!.. μποροῦσα νὰ ξαπλωθῶ ἐδῶ χάμω καὶ νὰ κοιμηθῶ σὰν πεθαμμένος!

ΑΛΕΞΗΣ Εἶναι ἡ ἀντίδρασις!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Νομίζεις; Όχι! ὅσο γι' αὐτὸ εἶν' ἀκόμη πολὺ ἄνωρίς! λοιπόν;

ΑΛΕΞΗΣ Δὲν ὑπάρχει κονιάκ, Γιώργη!.. μποροῦμε ὅμως νὰ φέρωμε!.. θὰ στείλω τὸν Φομή!..

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δὲν εἶν' ἀνάγκη!.. Δὲν παρετήρησες ὅτι τὴν ὄρα τελευταία ἡ Κατερίνα Ἰδάνοβνα κι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦσαν ἀχώριστοι;

ΑΛΕΞΗΣ Μὰ περισσότερο τὸν κρατοῦσες σύ, γιὰ νὰ σοῦ κάνῃ θελήματα!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (γελῶν) Ναί!.. ναί!.. αὐτὸ εἶναι ἴσα ἴσα τὸ ἐπικίνδυνο, Ἄλέξη! πού εἶναι τόσο πρόθυμος, τόσο ὑποχρεωτικὸς, τόσο εὐγενής!.. ναί! εὐγενής!.. Εἶναι πάντοτε πρόχειρος!.. πάντοτε ἔτοιμος καὶ πρόθυμος νὰ τρέχῃ!.. Μπορεῖς νὰ γελάσης μαζί! του καὶ νὰ τὸν κοροϊδέψῃς!.. δὲν δυσαρεστεῖται καθόλου!.. δυσκολεύομαι τόσο νὰ μιλῶ!..

ΑΛΕΞΗΣ Δὲν εἶσαι καλὰ, Γιώργη!..

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μὲ λίγα λόγια, εἶχε ραντεβού μαζί της στὴ γκαρσονιέρα του! Λέει ὅτι πῆγε μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ ἕνα μπάτσο καὶ ὅτι τὸ ἔκανε!.. Δεῖ χρόνια τώρα τὴν ἐνοχλοῦσε μὲ ἐρωτικὲς προτάσεις!.. τὴν ἰκέτευε!.. τῆς ἔγραφε γράμματα... .

ΑΛΕΞΗΣ Γιὰτί δὲν τοῦ ἔγραφε νὰ μὴ τὴν ἐνοχλῇ; γιὰτί ἐπὶ τέλους, δὲν σοῦ τῶλεγε;..

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Καὶ τοῦ τῶγραψε καὶ τοῦ τὸ εἶπε! αὐτὸς ὅμως δὲν ἀπελπιζότανε!

ΑΛΕΞΗΣ Νομίζω ὅμως ὅτι κ' ἐδῶ μποροῦσε νὰ τοῦ δώσῃ πολὺ εὐκολα αὐτὸ τὸν μπάτσο!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Νομίζεις;.. αὐτὴ ὅμως, βλέπεις, ἐπροτίμησε νὰ πάῃ μόνο γι' αὐτὸ, καθὼς λέει, στὸ σπίτι του καὶ νὰ μείνῃ ἐκεῖ δεῖ ὄρες!.. Μὴν ἀπορῆς πού ὀρίζω ἀκριβῶς πόση ὄρα ἔμεινε! Μάλιστα δεῖ ὄρες καὶ κάτι λεπτά! Ἦμουν στὸ δρόμο... .

ΑΛΕΞΗΣ Εἶχες λάβει κανένα ἀνώνυμο γράμμα;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ναί!.. Δὲν ὑπάρχει καθόλου κονιάκ;

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΛΕΟΝΚΑΒΑΛΛΟ

Ὁ μουσικὸς κριτικὸς τοῦ «Μαγίνο» γράφει εἰς τὸ φύλλον τῆς 26ης Μαΐου: Ἀύριον τὸ βράδυ στὸ θέατρο «Κάρλο Φελίτσε» τῆς Γένοβας παίζεται ὁ «Μαμέλι» τοῦ Ρ. Λεονκαβάλλο ἐπάνω σὲ λιμπρέττο τοῦ δημοσιογράφου Γουαλιέρο Μπελβεντέρι, τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς «Τριμπούνα», φίλου τῆς ἀμερικανικῆς νεότητος τοῦ συγγραφέως τῶν «Παλιότων», πού σχεδὸν ὅλη τὴν πέρασαν μέσ' στὸ δοξασμένον μπόλωνεζικο μινερίκο, ὅπου ὄχι σπάνια ἔκανε τὴν ἐμφάνισίν του ὁ Καρδούτσι.

Περασμένα ὄμορφα χρόνια! Καὶ πραγματικὰ ὁ Λεονκαβάλλο γιὰ ἐνθύμηση τοῦ παλιοῦ καλοῦ καιροῦ παρακάλεσε τὸν Μπελβεντέρι νὰ τοῦ γράψῃ τὸ λιμπρέττο τοῦ «Μαμέλι». Μήπως δὲν ἦταν νὰ ξαναζήσῃ τὴν πιὸ καθαρὴ ἐπιστροφή στους ἄγιους ἐνθουσιασμοὺς τῆς νεότητος, στὴ μουσικὴ καὶ τὸ στίχο ἢ πατριωτικὴ ἐκείνη περίοδος τοῦ 48, ὅπου τὰ ὀνόματα τοῦ «Μαμέλι» καὶ τοῦ «Δάνδολο» εἶχαν συγχυθῆ στὴν τρομάμενη ἐλπίδα τῆς Ἰταλίας; Γιατὶ λοιπὸν νὰ ξανακαθιερώσουν μὲ τὸν ἦχο καὶ μὲ τὸ στίχο, σὰν σὲ μιὰ μεγάλη ἐποποιίαν, τὰ χρόνια πού πέρασαν μέσ' στὶς ταραχές, τοὺς ἀγῶνας καὶ τὶς θυσίας; Μουσουργὸς καὶ λιμπρετίστας ἐβάλλθησαν στὴ δουλειά. Στὸ πιάνο, τὸ βράδυ, ἔχω ἀκούσει κάτι ἀπὸ τὸν «Μαμέλι» καὶ μοῦ φαίνεται πὼς ὁ Λεονκαβάλλο κατόρθωσε ἀλήθεια νὰ δώσῃ στὴ μουσικὴ τὸν συγκινητικὸ παλμό πού κάνει τὸ πατριωτικὸ αἶσθημα ὄχι ἀνόμοιο μὲ τὸ πιὸ τρυφερό, ἑσπερικοῦ καὶ βαθύ αἶσθημα τῆς ἀνθρώπινης καρδιάς. Συνήθως ἡ ἐμπνευστὴ τῆς πατριωτικῆς τέχνης; εἶναι ἐξεζητημένη, ἀναγκαστικὴ, καὶ τῆς λείπει τὸ γνῶσιμον τῆς εἰλικρινείας τοῦ ὁποίου ἔχει ἀνάγκη ἢ ἀληθινὴ, μεγάλη τέχνη, μὴ ὁ Ρογήρος Λεονκαβάλλο εἶναι ἀπὸ τοὺς μιστροὺς πού δὲν κάνουν συμβιβασμοὺς μὲ τὴν ἀπλότητα τῆς καλλιτεχνικῆς τῶν εὐαισθησίας καὶ αἰσθηματικότητος καὶ ἐστὶ ὁ «Μαμέλι» θὰ εἶναι ἡ πρώτη ἀληθινὴ ἐκδήλωση μουσικῆς καὶ ποιήσεως μέσ' στὸ ζῆλο καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τοῦ σύγχρονου πατριωτικοῦ μῆς καιροῦ. Γιατὶ ὁ «Μαμέλι» εἶναι τὸ ἱστορικὸ πρόσπο πού συγγενεὺν πιὸ πολὺ μὲ τὴν εἰκόνα πού ἡ καρδιά καὶ τὸ πνεῦμά μας κάνουν τῆς Πατρίδας, καὶ ἡ μορφή του πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες μέσ' στὶς ἐνδοξές; εἰκόνες τοῦ παρελθόντος ὑψώνονται γιὰ νὰ μᾶς συγκινήσῃ. Ἐπικὲς χειρονομίες, πού ὁ ἐλαφρὸς στίχος τοῦ Μπελβεντέρι ἔχει ἀνθοστολίσει μέσ' στὰ δύο ἐπεισόδια ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁ «Μαμέλι» σύγκειται, καὶ πού δίνουν στὴν ὄπερα χαρακτῆρα ἱερῆς ἐνθύμησης, πού ξελαφρώνει τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς μας. Ἀμονία ἤχων καὶ τραγουδιῶν, τοῦ καιροῦ ἐκείνου, βλημένη ἐλαφρά, ἀνάμεσα στὴ μουσικὴ καὶ στὸ στίχο τῶν δύο συγγραφέων, πού εἶναι γιὰ μεγαλύτερη πιστότητα τέχνης; καὶ οἱ δύο συνεργάται τοῦ «Μαμέλι».

Τὸ πρῶτο ἐπεισόδιον ξεκινᾷ στὸ Μιλᾶνο, τὸ 1848, στὸ σπίτι τοῦ Τερζάκη, πού θυμᾷται μὲ τὴν κόρη του Ντέλια τὶς αὐστριακὰς καταδρομὰς. Μπαίνει ὁ Μαμέλι καὶ, βλέποντας τὴν κόρη νὰ κλαίῃ, ζητᾷ νὰ μάθῃ τὴν αἰτία:

Λύπη παρθένας ἢ ἀγάπη κοριταίου;

Ἐγὼ πού τὸ ἴδιο φρομὶ, τὸ ἴδιο ἀλάτι μὲ σᾶς μοιράζομαι...

Σὰν σ' ἀδερφὸ θὰ μπορούσατε νὰ μοῦ ἐμπιστευθῆτε.

Ἡ μὴ δὲν τ' ἀξίζω;

Εἶν' ἀλήθεια ὅτι ἐλπίζοντας, ὄνειρευόμενος τὸ ἰδανικὸ πῶχο μέσ' στὴν καρδιά, (vogamigo) καὶ δὲν ξέρω πῶς; καὶ πότε ἡ ζωὴ μου θὰ μπορέσῃ ν' ἀναπαυθῆ.

Ἀλλὰ τὸ αἶσθημα, πού ἡ Ντέλια ἔχει γιὰ τὸν Μαμέλι, εἶναι αἶσθημα μιᾶς μεγάλης ἀγάτης; εἶναι ἡ ταραχὴ τοῦ πάθους πού τὴν κινεῖ καὶ τὴν κάνει σφοδρὰ εἰλικρινῆ μέσ' στὴν θερμὴ τῆς ἐκφρασί γιὰ τὸν ἥρωα.

Ἐν τῷ μεταξὺ μπαίνουν ἡ πριγκιπέσσα Μπελιτζιαγιόζο, ὁ Ἑρρίκος καὶ Αἰμίλιος Δάνδολος καὶ ὁ Μανάρης. Φέρονον στὸ Μαμέλι μιὰ τραγικὴ πληροφορία. Ὁ Πάππας ἐφυγε ἀπὸ τὴν Ρώμη. Ὁ Γαριβάλδης ἀπὸ τὴν Ραβέννα δὲν τραβάει γιὰ τὴν Βενετία, μὰ γιὰ τὴν Ρώμη ὅπου μαζώνει τὴν ἐνδοξὴ λεγεῶνα.

Ὁ Μαμέλι ἀποχαιρετᾷ τὴν Ντέλια πού θὰ ἤθελε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἐνῶ γυρίζει ὁ Τερζάκης ἀκρι-

βῶς στὴν ὄρα ὅστε νὰ προφθάσῃ νὰ φευγατίσῃ τὸν ποιητὴ, κατὰσκοποὶ μπαίνουν στὸ σπίτι καὶ μὴ βρίσκοντας τὸ Γενοβέζο νέο πιάνουν τὸν Τερζάκη.

Τὸ δεύτερο ἐπεισόδιον γίνεται στὴ Ρώμη κοντὰ στὸ Γιανίκοιο. Ἡ γαριβαλδινὴ λεγεῶνα ἀντιτάσσει τὴν τελευταία ἀπελπισμένη ἀντίσταση στὰ ἐθρικά τάγματα. Ὁ Μοροζίνης καὶ ὁ Δάνδολος ἔπεσαν. Ἡ βίλλα Σπάδα ἐπτά φορὲς προσεβλήθη καὶ ἀντέχει. Ὁ Μανάρης ἐφονεύθη. Ὁ Μαμέλι εἶναι βαριά πληγωμένος. Κοντὰ του παραστῆκει ἡ Ντέλια. Ὁ ἥρωας, ἐνῶ ψυχομαχᾷ, βλέπει τὸν ἀγγελοῦ του, προφητεῖ τὸ μεγάλο μέλλον τῆς πατρίδας του:

Βλέπω μακρυνάθε

νὰ λάμπουν ὄπλα, σημαῖες πληθός,
νὰ φονάζουν νίκη, στους κάμπους τῆς Λομβαρδίας
καὶ γέρνει γιὰ πάντα τὸ κεφάλι.

Μετάφρασις Σ. Μ.

ΤΟ ΣΕΝΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΓΑΛΛΙΚΟΝ

— Εἰς τὸ θέατρον τῆς Σάρρας Μπερνάρ παρεστάθη τὸ πατριωτικὸν δράμα ὁ «Ἐκδικητής» τοῦ Ρενέ Σαβάνς. Τὸ ἔργον αὐτὸ εἶχε παραδοθῆ πρὸ τοῦ πολέμου εἰς τὸ «Ῥδεϊον» καὶ ἐπρόκειτο νὰ παιχθῆ εἰς τὴν σειρὰν τῶν φιλολογικῶν ἀπογευματινῶν τὰς ὁποίας ὁ Ἄντονω ἔδιδε διὰ τοὺς νέους συγγραφεῖς, τοὺς ἀγνώστους εἰς τὸ πολὺ κοινόν.

— Εἰς τὴν Γαλλικὴν κωμωδίαν παίζεται ὁ «Μαρκήσιος Πριολά» τοῦ Λαβητόνι ἀπὸ τὸν κ. Ραφαὴλ Ντουφλὸς καὶ τὴν δα Σορέλ.

— Εἰς τὸ «Γκαϊτὲ» παίζεται ἡ κωμωδία τοῦ Μπισὼν «Σι-δροδρομικὸς ἐπιθεωρητής»

— Εἰς τὸ θέατρον τῶν «Ἡλυσίων» παρεστάθη τὸ νέον δράμα τοῦ Γεωργίου Διβολέ «Ἱερουσαλήμ» μὲ ὑπόκρουσιν μουσικῆς τοῦ Μασσενέ.

— Εἰς τὸ «Παλαί - Ρουαγιάλ» παρεστάθη τὸ νέον τρίπρακτον δράμα ὁ «Ξενύχτης» τοῦ Σασάν Γκιτρι.

— Ἡ «Ἄγνωστος» ἐπιμόμως κατέχει πάντοτε τὸ πρόγραμμα τοῦ θεάτρον «Νουβέλ Ἀμπιγιού».

ΡΩΣΙΚΟΝ

— Εἰς τὸ Ρωσικὸν φιλολογικὸν περιοδικὸν «Σοβραμένικ» ἐδημοσιεύθη μονόπρακτον δράμα τοῦ Μαξίμου Γκόρκι, τὸ ὁποῖον τιτλοφορεῖται «Οἱ Ζικῶφ». Μετεφράσθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὑπὸ τοῦ ρωσομαθοῦς συντάκτου τῆς «Πατρίδος» κ. Ἄνδρ. Πουρνάρα. Θὰ παρασταθῆ εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης.

— Μεταξὺ Γκόρκι καὶ Ἀνδρέϊεφ διεξάγεται ἀρθρογραφικὸς πόλεμος περὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Ἀφορμὴν ἔδωκε πολιτικὸν ἄρθρον «Δύο Ψυχαί» τοῦ Γκόρκι, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ περιοδικὸν «Χρονικά». Αἱ ρωσικαὶ ἐφημερίδες γράφουν ὅτι ὁ κόσμος παρακολουθεῖ μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον τὰ ἄρθρα τῶν δύο μεγάλων συγγραφέων τῆς Ῥωσίας.

ΠΕΙΡΑΪΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Εἰς τὸν Πειραιᾶ τὸ περασμένον Σάββατον ἤρχισε τὰς παραστάσεις του εἰς τὸ «Πειραικόν» θέατρον ὁ θίασος τῆς κ. Χριστίνας Καλογερίκου μὲ τὸ δράμα «Ὁ ἄνθρωπος πού σκότωσε». Τὴν ἐπομένην παρεστάθη ἡ «Κυρία Προέδρου» ὁ θίασος ἀποτελεῖται ἀπὸ γνωστὰ καὶ ἐκλεκτὰ πρόσωπα τοῦ θεάτρον καὶ θὰ εἶναι κρῖμα νὰ μὴ ὑποστηριχθῆ ἀπὸ πόλιν ἢ ὁποία ἔχει τόσας χιλιάδες κατοίκους. Καὶ διὰ νὰ μὴ τοὺς ἀφήσῃ καὶ παραπονεμένους θὰ παίξῃ καὶ Πειραικὴν Ἐπιθεώρησιν.